Kıymetli mütefekkirlerimizden genc âlim
ŞEMSEDDİN YEŞİL'in
En Mes'ud Aile Kimdir? En Bahtiyar Aile Reisi Kimdir? Okumalı
Namındaki iki mühim eserinin üçüncü tabı çıkmıştır. Her kesin okuması lâzım olan bu eser Beyazıd Hakkâklar çarşısında 49 No.lı C. Yeşil Kütübhanesinde bulunur. Fiatı 125 kuruştur.

Cumhuriyet

22 inci yıl Sayı: 7548

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298, İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Çarşamba 22 Ağustos 1945

Duhamel — Cafer Bater
GENCLİK HÜLYALARI
Üniversite gençliğinin bu meşhur romanı his ve heyecan dolu bir eserdir. İkinci basımı çıktı. 125 kuruş.
AHMED HALİD KİTABEVİ

Rahmetli Başmuharririmizin tabutu ebediyet yolunda: Cenaze alayı Belediye binasının önünden geçerken

Aziz üstadımızı dün toprağa verdik

Rahmetli Başmuharririmiz, son istirahatgâhına gözyaşları arasında ve eller üstünde götürüldü

Cenaze töreni çok kalabalık oldu, tabutu takib edenler arasında milletvekilleri fikir ve sanat âleminin tanınmış simaları ve bütün basın mensubları görülüyordu

Rahmetli Üstadımızın Tanrısile başbaşa kalmasından bir kaç dakika önce

Aziz üstadımız Yunus Nadi Abalıoğlunun evvelki gün Cumhuriyet vapurile şehrimize getirilen cenazesi, dün, yerli ve yabancı basın mensublarile merhumu sevenlerin hazır bulundukları çok kalabalık bir törenle kaldırılarak, Edirnekapıdaki şehidliğe defnedilmiştir.

Sabahın erken saatlerinden itibaren, Cumhuriyet binası methali ve bahçesi, her taraftan gönderilen çelenklerle dol-

— *Arkası sahife 3, Sü. 5 te* —

Kuvayı Milliye bayraktarı Yunus Nadi

Yazan: Refik İnce

Onu, Selânik hukuk mektebinde okurken «Rumeli» gazetesinde yalnız imzasile tanıdım. O, koyu bir ittihadcılığın, yani vatanperverliğin timsali idi. Sonraları matbuat âlemindeki kavgaları Nadi hakkında doğrusu bende iyi bir intiba bırakmamıştı. Kendisile hususiyetim yoktu, fakat manevî bağlılığım hiç bir zaman eksilmedi.

Talih bir gün bizi Ankarada «Kuvayı Milliye» davasında birleştirdi. İttihadcılıktan doğan kardeşlikle birbirimize yakınlaştık. Fakat bu yaklaşma hiç bir zaman çok hususî bir şekil almadı.

«Yunus Nadi» Ankaranın ilk zamanlarında - keskin ittihadcı olduğu ve o zaman ittihadcıların tekrar iş başına geçmeleri korkusu olduğu için olacak galiba! - kendisinden ürkülür bir adamdı! O her gün aramızda idi, davamızın en kuvvetli müdafii idi. Heyecanı, mantığı, iradesinin kuvvetile hepimizin kalbinde üstün yer tutan Nadi, «Müdafaai Hukuk Grupu» na çok sonra alınmış idi. Onun grupa alınmasında Atatürke birkaç arkadaşla beraber delâlette bulunmanın hâlâ hazzını taşırım.

Nadi, hiç durmadan çalışan, çalıştıkça enerjisi artan, artan bu kuvveti ile o günün uyanmağa başlıyan (Ankara) ve (Anadolu) yaylalarında kendini gösteren bir sima olmuş idi.

«Yeni Gün» idarehanesi bizim için dostluk, siyaset, vatanperverlik ve azim ve gayret ocağı idi.

Ben «Yunus Nadi» nin şahsında «Kuvayı Milliye bayraktarlığı» görürüm. Elinde tuttuğu bu bayrak; göğsünü şişiren milliyet ve hamiyette Gazi Mustafa Kemal davasının timsali idi.. Şu satırları yazarken 25 sene evvel çıkan «Yeni Gün» ün hâlâ ve hâlâ eşine rastlayamadığım heyecanlı yazılarını düşünerek tüylerim ürpermiş bir halde bulunuyorum.

İmandan doğan kuvvetle yazılmış yazılarının üzerinden yirmi beş sene geçtiği halde tazeliğini muhafaza eden kaç yazıcı ve yazı tanırsınız?..

Nadi, en zorlu zamanlarda kendisine dayanılacak ve inanılacak adam idi. Yuvarlak vücudünü ve külot pantalonlu, kalpaklı kıyafetini hatırladıkça hâdiselerin önüne geçmek kuvvet ve cesaretini gösteren bir pehlivan olduğunu bir defa daha hatırlamış oluyorum.

Ben ona «Kuvayı Milliye Bayraktarı» demiştim. Onun bir tarihî hâdisesini - bu münasebetle de - anlatarak evlâdlarımıza vatanperverliğin, uzak görüşlülüğün ufak bir misalini vermek istedim..

Refik Ş. İNCE

— *Arkası sahife 3, Sü. 4 te* —

Yunus Nadi'ye göre gazete ve gazetecilik

«Gazetecilikten çok memnunum demek, bu mesleğe olan aşk ve alâkamı isbat edemez. Onun elem ve mihnetlerinden dahi zevkyab olurum»

Yazan: Kemal Salih Sel

Merhum Başmuharririmizin yazı masası, hokkası ve kalemleri

Aziz üstadın fikirlerinden birkaçı:

★ Hiçbir iklimin fethi, bir yazının muvaffakıyeti kadar zevkbahş olamaz.

★ Gazetecilikte muvaffakıyetin sırrı: Fikirde samimiyet ve teknikte mükemmeliyettir.

★ Herhangi bir gazetenin hükûmet tahsisatile gazete olabileceğine benim aklım ermez.

★ Hayatta insan için şeref olabilecek tek ufak bir şey: Samimî ve hakikatperver olabilmektir.

★ Tenkid vazifesini ihmal eden gazete gazete olmaktan çıkar.

«Yeni Gün» ve «Cumhuriyet» in eski Yazı İşleri Müdürü olup 27 senelik meslek hayatı münhasıran üstad Yunus Nadi'nin yanında geçen Kemal Salih Sel'in birbirini müteakıb iki gün içinde çıkacak bu çok güzel ve çok şayanı dikkat yazısını ikinci sahifemizde bulacaksınız.

Türkiyede demokrasinin tekâmülü

Bugünkü (Ulus) ta çıkan baş yazı

Ankara 21 (Telefonla) — Yarınki (Ulus) ta Falih Rıfkı Atay imzasile (Türkiyede demokrasinin tekâmülü) başlığı altında şu başyazı çıkmaktadır:

Üstünde durmamız gereken bir kaç esaslı nokta vardır.

Baştaki şudur: Cumhuriyet Halk Partisini kurmuş olanlar, hiç bir zaman, tek partili bir diktatorya rejimi düşünmemişlerdir. Bunu istememişlerdir, bundan nefret etmişlerdir. Cum-

— *Arkası Sa. 4 Sü. 6 da* —

Mrl. Alexander Atinaya gitti

Amerika hükûmetinin Yunan seçimlerine dair tebliği

Atina 21 (a.a.) — Akdeniz Müttefik kuvvetler Başkomutanı Mareşal Alexander dün Atinaya gelmiş ve Yunanistandaki İngiliz kuvvetleri komutanı General Scobie ile bir görüşmede bulunmuştur. Mareşal Alexander ayni zamanda, Başbakan Amiral Vulgaris'i de ziyaret etmiştir.

Amerika Dış İşleri Bakanlığının tebliği

Washington 21 (a.a.) — Dış İşleri Bakanlığı Yunanistan seçimleri hakkında bir tebliğ yayınlamıştır. Tebliğde

— *Arkası sahife 3, Sü. 1 de* —

Kalkınma Partisi

İç İşleri Bakanlığının yapılan müracaati tasvib ettiği bildiriliyor

Ankara 21 (Telefonla) — Haber verildiğine göre, İç İşleri Bakanlığı, Nuri Demirag tarafından «Milli Kalkınma Partisi» adile siyasî bir parti kurmak yolunda yapılmış olan müracaati tasvib etmiştir. Cemiyetler Kanununa tevfikan İç İşleri Bakanlığı tarafından verilmesi

— *Arkası sahife 3, Sü. 4 te* —

Mr. Bevin'in dünkü nutku heyecanlı akisler yaptı

İngiliz basını "Müttefikler arasındaki birlik sahte anlaşmalara istinad etmemelidir„ diyor

Londradaki yorumcular, İngiliz Dış Bakanının Sovyet kontrolü altındaki memleketlerde görülen yeni tahakküm zihniyetini takbih etmekte Churchill'i geçtiğini söylüyorlar

Yugoslavya, Bulgaristan ve Macaristan Başbakanları
İştvan Vasari — Kimon Georgief — Mareşal Tito

Londra 21 (B.B.C.) — Yeni Dış İşleri Bakanı Mr. Bevin'in dün Avam Kamarasında söylediği ilk nutuk, her tarafta büyük alâka uyandırmıştır. Mr. Bevin her meseleye temas etmiş ve açık konuşmuştur. Bakan, Avrupada en fazla endişe uyandırmış meselelerin, Balkanlar ve Polonya meseleleri olduğunu, Ingilterenin Bulgaristan, Rumanya ve Macaristandaki hükûmetleri asla tanımadığını söylemiş ve «Bu hükûmetler, halkın ekseriyetini temsil etmemektedir. Eski totaliterciliğin yerine yeni totaliter rejim kaim olduğu hissini veriyor» demiştir. Bakanın bu sözleri ve Akdenizin Ingiltere, Ingiliz Imparatorluk camiası ve bütün dünyanın sulh içinde yaşaması için hayatî ehemmiyeti olduğu hakkındaki beyanatı büyük alâka uyandırmıştır.

Mr. Bevin'in sözleri tekmil partiler tarafından alkışlanmıştır. Bakan, nutkunu söylerken, Churchill ve Eden'in bazı noktalarda başlarını eğerek söyle-

— *Arkası sahife 3, Sü. 5 te* —

Bulgar seçimin içyüzü

Times: «Balkanlarda nüfuz bölgeleri temayülü maalesef gittikçe kuvvetleniyor» diyor

İngiltere de, dün Bulgaristana bir nota verdi

Londra 21 (a.a.) — Balkanlar meselesini inceleyen Times gazetesinin siyasî muharriri şunları yazıyor:

Ingiltere ve Birleşik Amerika hükûmetleri, Bulgaristandaki seçimlerin demokrasiye uygun olmadığını esefle bildirmişler ve bunu ancak, geçen hafta Sofyadan gelen müteaddid raporları inceledikten sonra yapmışlardır. Bunun üzerinedir ki iki hükûmet birbirinin eşi olan malûm demecleri yapmak hususunda mutabık kalmışlardır. Ingiltere ve Birleşik Amerikanın resmî görüşlerine nazaran, Bulgaristanda hazırlanmış aday listelerinde yekûn olarak 290 aday vardır ki, bunların 96 sı komünisttir. Bu rakam, bunların memleket içindeki taraftarlarının sayısına nazaran çok büyük bir nisbet ifade etmek-

— *Arkası sahife 3, Sü. 2 de* —

Millî Şef

Ticaret Bakanının İzmir fuarından yolladığı telgrafa cevabları

İzmir 21 (a.a.) — 1945 On dördüncü İzmir Fuarının açılışı münasebetile Ticaret Bakanı Raif Karadeniz tarafından Cumhur Başkanı İsmet İnönüne gönderilen telgrafa, Millî Şefimiz şu cevabı göndermişlerdir:

RAİF KARADENİZ
Ticaret Bakanı
İZMİR

«On Dördüncü İzmir Fuarının açıldığını bildiren telgrafınızı sevinçle aldım. Türlü güçlükler içinde değerli bir geleneğin devamını sağlamış bulunanların başarılarını kutlarken, ekonomi heyetimizin canlılık ve neşe örneği saydığımız bu güzel eserin, İzmir şehrine ve aziz yurddaşlara bu yıl da mutlu bir refah kaynağı olmasını dilerim.»

İSMET İNÖNÜ

Ticaret Bakanının tüccarla hasbıhali

Raif Karadeniz İzmir tacirlerine dedi ki: «Fiatları düşürmekte vazifenizi yapmanız, büyük kârlardan vazgeçmeniz lâzımdır. Bu yapılmazsa bütün dünyadaki fiat düşmesinin acısını gene sizler çekeceksiniz.»

İzmir 21 (Telefonla) — İzmir tüccarları bugün Ticaret Odasında, Ticaret Bakanı Raif Karadenizin başkanlığında toplandı ve Bakanla muhtelif ticarî ve iktisadî mevzular üzerinde faydalı bir görüşme yapıldı.

Ticaret Bakanımız bu toplantıdan maksadın konuşmak olduunu, zira hükûmetin ticaret hayatımız hakkındaki düşüncelerini dün verdiği söylevde anlatyığını söyledi. Bununla beraber, gene bazı ticarî meselelere temas ederek mühim malûmat verdi.

Raif Karadenizin, sözlerinde işaret ettiğine göre, ihracatta satışı mümkün maddelerin ihracına çalışılacaktır. Av-

— *Arkası sahife 3, Sü. 6 da* —

Amerika Dış Bakanı Büyük Elçimizle görüştü

Washington 21 (a.a.) — Dış İşleri Bakanı Mr. Byrnes, Türkiyenin Washington Büyük Elçisi Hüseyin Rağıb Baydur'u kabul ederek kendisile uzun boylu görüşmüştür.

Görülmemiş sıcaklar

Dün hararet gölgede 40,6 derece idi, bayılıp ölenler oldu

İstanbul dün otuz beş senedenberi gördüğü sıcakların en şiddetlisini geçirmiştir. Durgun bir hava içinde hararet gölgede 40,6 güneşte 67 dereceye kadar çıkmıştır. Şehirdeki rütubet derecesi 15 ile 30 arasında oynamaktadır. Arada sırada esen rüzgâr bir alev dalgası halinde surata çarpmakta ve insanı boğmaktadır. Barometre 756 da sabit kalmaktadır.

Maamafih sıcaklık saat 15 ten sonra yavaş, yavaş düşmeğe başlamıştır. Ra-

— *Arkası sahife 3, Sü. 7 de* —

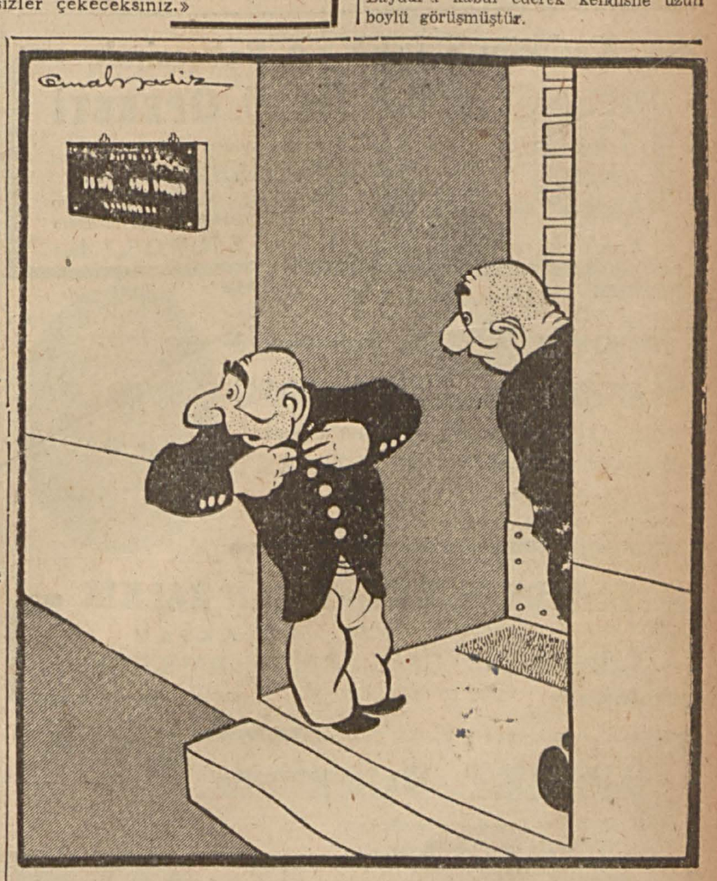

Kapıcı — Selâm dur, selâm dur!..
Odacı — Yeni bir müdür mü?..
— Hayır ama yeni bir aday!.. Umum müdürün dayısının kız kardeşinin amcasının kızıyla evlenmiş!..

HUKUKÎ DÜŞÜNCELER

Hukukî adalet ve içtimaî adalet

Yazan: Prof. Dr. Hıfzı Veldet

I

İnsanlığın ilk devirlerinden ve insan kafasının işlemeğe ve düşünmeğe başlamasından itibaren, bir işin, bir hareketin «haklı» veya «haksız» olduğu şuuru da doğmuştur. İptidaî insan zihniyeti, kuvvetlinin zayıfa tahakkümünü haklı sayardı; çok daha sonraki medenî cemiyetlerde bile kölenin efendiye itaati ve böylece insanların hür ve köle olmak üzere ikiye ayrılması, kölelerin hiç bir hakka sahib olmaması meşru görülürdü. Hür insanlar da «imtiyazlı» ve «imtiyazsız» olmak üzere sınıflara ayrılmıştı. Böyle tefrik ve tasniflerin «hukukan» ortadan kalkması ve insanlar arasında «hukukî» eşitliğin kurulması yüzyıllar boyunca devam eden çeşidli kaynaşmalar, mücadele ve ihtilâller sonunda, ancak geçen asırda mümkün olabilmiştir.Demek ki bütün insanların hür ve hukukan müsavi olduğu esası henüz pek yeni bir şeydir.

Ferdler arasında yukarıki farkların gözetilmesi ve müthiş bir müsavatsızlığın hâkim olması, ezelî adalet duygularımıza aykırı bulunmakta; köle durumuna düşmüş Yunanlı öğretmen ve hattâ filozofların, zengin Romalı çiftciler tarafından - evde hususî hocalık yaptırılmak üzere - satın alınması, insanlık ve fikir haysiyetimizi incitmekte, imtiyaz veya din ayrılıkları yüzünden vaktile, işlenen cinayetler bugün bizi tiksindirmektedir. Demek ki insan düşünüşünde ve insanlık görüşünde o asırlardan bugüne kadar bir çok gelişmeler olmuş, farklar belirmiştir. Fakat ne yazık ki bu gelişmeler, hem de çok daha korkunç ve büyük ölçüde, yeni cinayetler işlenmesine engel olamamıştır. Bugünün insanlığı, ebedî sulhu fikir olgunluğundan veya ahlâk üstünlüğünden değil, bir anda bir milyon kişiyi ve asırlık emeklerle biriken servetleri yok edebilen «atom bombası» ndan bekleyor. Beş - altı bin yıllık bir medeniyet merhalesinden sonraki bu manzara; ideal fikir ve ahlâkın, hoyrat menfaat ve merhametsiz teknik karşısındaki bu aczi nekadar hazin ve hakikî insanlık için nekadar utandırıcıdır!

II

Şu halde insanlığın, ilk çağlarından itibaren adalet! Adalet! diye bağırması, boş bir çırpınmadan mı ibaret kalmıştır? Bu nidalar beşer vicdanında ve cemiyet hayatında hiç mi yer etmemiştir? Hiç bir devirde ve hiç bir memlekette adalet hâkim olmamış mıdır? Süleyman Peygamberin veya Hazreti Ömerin adaleti sadece birer efsane midir? Batı hukukunun temeli olan ve bin yıllık tekâmül ile meydana gelen muazzam Roma hukuku yalnız lâf ve güzaftan mı ibarettir? Anglo-Sakson âleminin, geleneğe dayanan hukuk ve adalet sistemi zevahiri aldatan bir vasıtadan başka bir şey değil midir?

Daha da çoğaltılabilecek olan bu sualler hiç bir zaman menfi cevab verilemiyeceğine göre, yazının başında aksettirilen hoyrat insanlık manzarasile tarihin bize aksettirdiği hukuk nizamını ve adalet cehdini nasıl telif edeceğiz? «Beşerde adalet yoktur ve olmamıştır» demek, insanlığı ve bütün medeniyet ve tefekkür eserlerini, yani gözün gördüğü hakikatleri inkâr etmek demektir. Buna mukabil, «beşerde adalet hâkimdir» iddiasında bulunmak da mümkün değildir. Böyle bir iddia, ya bir hayalcinin kendi kendini aldatışı veya bir ikiyüzlünün safsatası olmaktan öteye geçemez.

III

Tarihin akışına göz gezdirmek bizi bu bakımdan iki zıd neticeye götürüyor. ve tenakuza düşürüyor demektir. Bunun sebebi «adalet» mefhumunun mutlak olarak ele alınışından ileri geliyor. Halbuki «mutlak adalet» diye bir şey yoktur. Onun içindir ki dinler «mutlak adalet Allaha mahsustur» derler. Dünyada bütün insanların adaleti değil, ayrı ayrı cemiyetlerin ve ideolojilerin adaleti, meselâ bir Roma adaleti, bir hıristiyan adaleti, bir İslâm adaleti, bir komünizm veya faşizm adaleti vardır. Ancak bunlarda bahis mevzuu olan şey, o cemiyetlerde hâkim olan hukuk nizamının adaleti dir: Muayyen bir memlekette, muayyen bir devirde yürürlükte olan hukuk kaideleri o memleket halkını büyük çoğunluğunun ihtiyacına yetiyor ve o çoğunluğu memnun ediyorsa ve iyi tatbik ediliyorsa o memlekette adalet vardır, iş tersine ise, adalet yoktur. İşte bu adalet, «hukukî adalet» tir. Bir memlekette hukuk fikri ve adliye mekanizması iyi işlediği takdirde, konulan kanunlar bakımından da bunların maksada uygun tatbiki bakımından da iyi neticeler alınması ve orada hukukî adaletin hâkim olması pek tabiidir. İşte bunun içindir ki insanlık tarihinde hukukî adaletin hâkim olduğu devirler, bütün insanlığın en parlak ve yüz ağartıcı devirleri olmuş, adaletsizliğe düşen cemiyetler ise batmıştır.

IV

Fakat bugünün insanlığını «hukukî müsavat», «hukukî adalet» prensipleri artık tatmin etmiyor. Ondokuzuncu asrın ikinci yarısından itibaren dünyanın, bilhassa sanayici memleketlerinden «içtimaî adalet» avazeleri yükselmektedir. Bazı doktrinler bu kelimeyi kendilerine parola yapmışlardır. Bu hal bir çok insanların dimağında, pek tabiî olarak, şu sualin doğmasına sebeb oluyor: Bir memlekette adalet denilen şey, hukukî ve içtimaî olmak üzere iki çeşid midir? Eğer böyle ise bunlar arasında ne fark vardır?

Ondokuzuncu asırdaki büyük teknik terakkiler, pek zarurî olarak, büyük içtimaî değişmeler yaratmış, o asrın siyasî ve iktısadî hürriyeti içindeki ekonomik faaliyetler, hukukî müsavatın insanlara hazırladığı ideal imkânların gerçekleşmesini önlemiş; cemiyette, iktısadî müsavatsızlığın ve istismarın doğurduğu yaraları tedavi için «hukuî eşitlik» ve «hürriyet» merhemleri kâfi gelmemiştir. Bilâkis, siyasî ve iktısadî hürriyet, filî müsavatsızlıkların olanca hızile genişlemesine sebeb olduğundan, bir vakitler bu hürriyetler için kan akıtan insanlık şimdi bunlardan nefret etmeğe başlamış ve Yirminci asırda çeşidli diktatörlüklerin kurulması yoluna sapmış, fakat netice gene ateş, gene kan ve gene kin ve nefret olmuştur. Şu halde bütün bu kanlı hailelere insanlığın «içtimaî adalet savaşı» ismini vermek lâzımdır. Çünkü bugün içinden kaynayanlar cemiyetlerdir; şefler, diktatörler, parlâmentolar birer vasıtadır.

Ne yazık ki, «hukukî adalet» fikri bazı cemiyetlerde nasıl istismar edilmişse «içtimaî adalet» fikri de bugün bazıları tarafından öylece istismar ve suiistimal edilmektedir. Sosyal adaleti iktısadî müsavata bağlıyanlar olduğu gibi, bu adaletin, sadece zekâ ve çalışmanın adaleti olduğunu, binaenaleyh ahmak ve tembellik, yoksul kalmasının içtimaî adalet icabından olduğunu ileri sürenler de az değildir. Bu sonuncu düşünce nekadar sakat ise, sosyal adaleti münhasıran burjuva - Proleter, işçi - patron münasebti çerçevesine sıkıştırmak da öylece hatalıdır. Beşerin selâmeti demek olan sosyal adalet idealinin ölçüsü hem çok taraflı, hem çok geniştir. Bunu da başka defa inceleyeceğiz.

Hıfzı Veldet

Şehir haberleri

Hem suçlu, hem güçlü

Hırsızlıktan sanık bir garson polislere rüşvet vermek isterken yakalandı

Büyükadada Anadolu Kulübünde azadan Rıza Dervişin bin lirasını, aynı kulübde ahçı Mahmudun 350 liralık plâka altın yüzüğünü aşırmaktan hakkında soruşturma yalpılan garson Zeki Işık, suçunu örtbas ettirmek için zabıtaya 300 lira teklif etmiştir. Bu teklifle karşılaşan Büyükada komiser muavinleri Muhsin Özunc ile İbrahim Yılmaz, teklifi âmirlerine haber vermişlerdir. Bunun üzerine; Heybeliada komiser muavini Reşadla polis Mehmed Çetin tarafından meşhud suç hazırlanmış, Zeki Işık, suçüstü yakalanmıştır. İstanbul üçüncü asliye ceza mahkemesi;; Zeki Işık hakkında tevkif müzekkeresi kesmiştir.

Basın ve Yayın Umum Müdürü İzmire gidiyor

Şehrimizde bulunan Basın ve Yayın Umum Müdürü Nedim Veysel İlkin yarın şehrimizden tayyare ile İzmire gidecek, orada İzmir Fuarını ziyaret ve Yeni Asır refikimizin kuruluş senei devriyesi töreninde bulunacaktır.

30 ağustos bayramı

30 ağustos Zafer Bayramında İstanbul Komutanlığında tebrik merasimi yapılacak ve geçen sene olduğu gibi bu sene de askerî geçid töreni yapılmıyacaktır.

Aksu vapuru Akdeniz seferine çıktı

Doğu Akdeniz seferinin ikincisini yapacak olan Aksu vapuru, dün sabah 11 de sefere başlamıştır. İzmir, Rodos, Antalya, Mersin, İskenderun, Trablusşam, Beyrut, Hayfa, Port-Said, İskenderiye, Pire iskelelerine uğrayarak tekrar İzmire dönecektir.

Şehir hastanelerinin durumu

Dün bir sabah gazetesinde, yeter derecede tahsisat olmamasından dolayı şehir hastanelerinin kapanmak tehlikesine düştüğü yolunda bir havadis çıkmıştır.

Meseleyi alâkadarlardan sorduk. Verilen malûmata göre, böyle bir durum bahis mevzuu değildir. Her malî yıl sonunda müesseselerin açıklarını kapatmak üzere, tasarruf hesabından ilâve ödeneği verilmektedir. Sağlık ve sosyal Yardım Müdürlüğünde yapılan toplantıda bu da incelenmiş, şimdi yürürlükte olan yedi aylık bütçede fazla ödenek olmadığı için yıl bitiminde ilâve ödeneği verilemiyeceği, bu itibarla hastanelerdeki sarfiyatta azamî tasarrufa riayet edilmesi gerektiği anlaşılmış ve hastanelere bu hususta tebligat yapılmıştır.

Şekerli mamullerin fiatları

Şeker beyannamelerinin Defterdarlığa verilmesine devam edilmektedir. Beyanname verme müddeti yarın nihayet bulacaktır. Şeker fiatlarının ucuzlanmasını müteakıb bunun muhallebi, çikolata, şekerleme ve diğer maddelerle kahve ve çaydaki tesiri tetkik edilecek, ehemmiyetli bir tesiri görülürse bunların tarifeleri indirilecektir.

Damga matbaası rssamı tabancasını karıştırırken öldü

Damga matbasının ressamı Nuri Akalın, odasında bir kurşunla yaralanarak ölmüş bulunmuştur. Kendisinin, tabancasını karıştırırken silâhın kazaen ateş aldığı yolunda kanaat edinilmiştir. Bununla beraber, cesed Morga gönderilmiştir. Verilecek rapora göre soruşturma neticelendirilecektir.

Arabacının yaptıkları

Fatihte muhallebici Ahmedin dükkânına içmiş halde gelen arabacı İsmail, kalfa Hacı Alinin «yüksek sesle türkü söyleme» diye ihtarına kızmış, kalfayı çakı ile yaralamıştır. Hacı Ali, Cerrahpaşa hastanesine gönderilmiştir. İsmail, yakalanmıştır.

Bir kondüktör tren altında kaldı

Çekmecede banliyö treni manevra yaparken, lokomotif, demiryolu üzerinden geçen kondüktör Hüseyin Duyum'a çarparak, memuru muhtelif yerlerinden ezmiştir Yaralı, Yedikule Ermeni hastanesine kaldırılmıştır.

Tramvay altında kalan kadın

Dün Kadıköyünde Altıyolağzında, Bursalı Halilin sürdüğü araba, iskeleye doğru giderken bir duvara çarpmış ve o sırada tramvay istasyonunda Bostancı tramvayını bekliyen orta yaşlı bir kadını yaralamıştır. Kadın, baygın halde Haydarpaşa Nümune hastanesine yatırılmış, tedaviye ve hüviyetinin tahkikına başlanmıştır.

Bir posta memuru tevkif edildi

Posta memurlarından İsmail Demirci, posta makbuzunu tahrif ederek zimmete para geçirmekten İstanbul İkinci Toplu Millî Korunma Mahkemesince tevkif edilmiştir.

Cağaloğlundaki yangın tahkikatı

Geçen pazar günü Cağaloğlunda Babıâli caddesinde 24 numaralı evin üst katından yangın çıkmış ve kat yanmıştı. Evi, sahibinden kendi oturmak üzere kiralıyan Takuhi'nin 20 kişilik pansiyon yaptığı, evin bu halde kullanılmağa müsaadesizliği, yangın çıkma tehlikesine maruz bulunduğu anlaşılarak tahliyesine karar verildiği ve kararı müteakıb da yangın çıktığı anlaşılmıştır. Bu itibarla, soruşturma ehemmiyetle derinleştirilip genişletilmektedir. Yapılacak bir keşifle, yangın sebebi araştırılacaktır.

Millî Korunmaya verilenler

Belediye kontrol memurları dün toplu bir halde Kadıköy bölgesinde çalışmışlar, 11 dükkân sahibi hakkında zabıt tutarak Millî Korunmaya vermişlerdir. Bunlar arasında muhallebici, gazinocu da vardır.

Mes'ud bir evlenme

Eski Mersin milletvekillerinden Hamdi Ongun'un kızı Türkân Ongun ile eski Başbakan, İzmir milletvekili Celâl Bayar'ın oğlu Turgud Bayar'ın nikâhları Beyoğlu evlenme memurluğunda güzide bir davetli kütlesi önünde akdedilmiştir. Genc evlilere saadetler dileriz.

Hısım ailesinin teşekkürü

Eşim ve babamız Mustafa Zeki Hısım'ın ölümünden doğan sonsuz acımızı paylaşan ve cenaze törenine iştirak eden dostlarımıza ayrı ayrı teşekküre teessürümüz mâni olduğundan gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Eşi ve çocukları

Ramazan 14 Çarşamba	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
Vasati	1 17	17 03	19 58	21 39	4 25
Ezani	5 18	9 05	12 00	1 39	8 27

Üstadla 27 Sene..

Yunus Nadi'ye göre gazete ve gazetecilik

Yazan: **KEMAL SALİH SEL**

— 1 —

— Çok sevdiğim mesleğim olduğu için değil, hakikat olarak ifade ederim ki beşerin en büyük buluşlarından biri ve belki de birincisi, işte bu müessesedir. Eğer ben dünyaya gelinciye kadar gazetecilik müesses bir meslek olmasaydı, onu mutlaka ben icad ve tatbik etmiş olurdum!».

Bu ifade mesleğin mukaddes ateşini bütün hayatı müddetince bir meşale halinde elinde tutan rahmetli üstadım Yunus Nadinindir; ve bu yazı onun gazetecilik telâkkilerini gösteren bu nevi notlarla vücude getirilmiştir. Bu yazının imzamı taşıması sadece bu notlara «muhatab» olmam yüzündendir.

Beni o yetiştirdi. 27 senelik meslek hayatım münhasıran onun yanında geçti. Hele bu müddetin ilk on altı senesi kâh aynı odada, hattâ aynı masa etrafında, kâh ayrı ayrı odalarda, fakat daima aynı çatı altında, ve aynı gaye ve maksadlar uğrunda geçti. Bu müddet içinde gazetelerinde -«Yeni Gün» ve «Cumhuriyet»- bana verdiği mevki, kendisile en yakın ve en sıkı münasebet tesisini istilzam ediyordu. Gazetelerinin Yazı İşleri müdürlüğünü yaptım.

Gazetenin tarifi:

Yunus Nadinin «gazete» yi tarifi şöyledir:

«— Gazete, hergün cemiyeti beşeriyeden «efkârı umumiye» adlı ikinci bir heyet çıkaran çok kudretli bir tahlil ve terkib unsurudur. Gazete sahifeleri hergün yüz binlerce insanın beraber toplanıp, beraber düşündükleri, konuştukları içtima meydanlarıdır.»

Ve mesleğe bağlılığını anlatırken şöyle söylemişti:

— Mesleğe aşk ile merbut olabilmek için bilmenin ve bildirmenin zevki üzerinde ısrar lâzımdır. **Hiç bir iklimin fethi bir yazının muvaffakıyeti kadar** zevkbahşolamaz. Gazetecilikten çok memnunum, demek, bu mesleğe olan aşk ve iptilâmı ifade edemez. Onun elem ve mihnetlerinden dahi zevkıyab olurum.»

Ona göre gazetecilikte muvaffakıyet sırrı «fikirde samimiyet ve teknikte mükemmeliyet» sözlerile hulâsa olunabilir:

— Esas halka vereceğiniz «fikir» dir, onu en cazib suret ve şekiller içinde ise, daha fazla vermiş olabilirsiniz.»

Evvelâ makine:

Ona göre bir gazete, makinesine bizzat sahib olmalıdır. Ve bu makine, makinelerin en iyisi olmalıdır. Bu en iyi makine dahi, ilk fırsatta daha iyi bir makine ile tebdil edilmek lâzımdır. Gazetenin kâğıdı ve mürekkebi en iyi cinsten olmalıdır. Kâğıd ve mürekkebden, şu kâğıd biraz daha hafif, şu mürekkeb biraz daha ucuz. İkisi de bu işi görür diyip tasarrufa kalkışmak bir gazete için, bir gazeteci için af olunmaz kabahatlerdendir.

«Cumhuriyet» in şimdi basılmakta olduğu makinenin plânlarını bizzat tetkik etmiş, fabrikanın gönderdiği mühendisle bu plânlar üzerinde haftalarca çalışarak bizzat bir çok tadiller yaptırmış ve bu şekilde bize göre en iyi makine olacağına kanaat getirdikten sonra siparişini vermişti.

Daha mükemmele doğru

Matbaaya hergün sabahları gelir ve ilk iş olarak o günkü gazetenin vaktinde yetişip yetişmediğini soruşturur, sonra tab'ı üzerinde tetkikler yapar, kusurlar arar, başmakinisti, diğer teknisyenleri yanına çağırır ve onlarla (daha iyi bir gazete yapmak) üzerinde konuşurdu.

Bu konuşma sırası öğleden sonraları bana gelirdi. İdarehaneye geldiğim zaman, odacının ekseriya:

«— Beyefendi sizi sordu efendim.» haberile karşılaşır ve hemen Yunus Nadinin odasına geçerdim. O saatte üstad, bütün gazeteleri okumuş, «Cumhuriyet» in onlarla mukayesesini yapmış, iyi ve kötü taraflarını notetmiş bulunurdu. İyi gösterilmemiş bir havadis, fazla konulmuş bir serlevha, lüzumsuz yere büyük ölçüde tutulmuş bir resim, onun isteyip de dercine imkân bulunamamış bir makale... ilâh. tenkid mevzuu olurdu. Fakat bu tenkidler daima nazik, daima üstadane ve daima (daha iyi bir gazete yapmak) gayesile yapılırdı.

Gazeteden memnun olduğu günler:

— Otur da sana bugünkü yazıyı okuyayım... der ve okuduktan sonra: «Nasıl?» diye sorardı. Ve eğer o günkü gazeteden fazla memnun olmuşsa, makalesini verirken:

— Beğenmediysen serlevhasını değiştirebilirsin!

Derdi. Bu söz sade bir iltifattan ibaret değildi. Çünkü Yunus Nadi -bizzat senelerce tahrir müdürlüğü yapmıştı- gazetenin şeklini ve havasını yapan tahrir müdürü için böyle bir hakkı tabiî bulurdu.

Gazeteyi her gün tetkik:

Bazı günler ya kendisinin erken geldiği tutar, yahud, benim geç geldiğim olurdu. Bu takdirde, masamın üzerinde, ekseriyetle onun bir notunu bulurdum. Bu not ya ertesi günkü gazeteye aid bir iş, yahud da o günkü gazetenin bir tenkidi olabilirdi. Ve eğer tenkid mahiyetinde ise -yüzyüze olmadığımız cihetle- biraz da sert olmasında mahzur görülmezdi, fakat bir iki «kelime-i tayyibe» ilâvesile tatlılaştırılan bir sertlik!

Bu notlar arasından, gazetesile yakın alâkasını gösteren bir ikisini aşağıya nakledivorum:

«Bugünkü karikatür fena halde zevksiz bir şeydir. Hattâ her cihetten muzır bile.. bunlara nasıl dikkat etmediğine şaşıyorum.

Karikatür meselesinde şeraite mutabakat imkânını temin edinciye kadar hiç bir şey yapmamak, hergün tekerrür

Yunus Nadi Abalıoğlu ve Kemal Salih Sel

eden zayıflıkların cılızlığı içinde sıkılmaktan daha iyi olacak!»

§«Bugünkü Cumhuriyet bomboş tabirine masadak bir halde çıkmıştır. Ben kari olsam böyle bir gazeteye tek metelik dahi vermem. Başmakale biraz uzun kaçmış, Altın Mercanyan muhakemesi varmış, filân ama, bunlara nazaran dahi vaziyet almak lâzımdı.

Yoksa dün gazetede çalışan sen değil miydin?.»

§«Bizim Ankaradakiler pek iyi değil de adeta hiç çalışmaz oldular. Şunlara bir mektub yaz da kendilerini ciddiyet ve faaliyete davet et.. Ama ihmal etme. Ben de yazacağım. Fakat yazının çok acı çıkacağını tahmin ediyorum. Hele sen bir kere tecrübe et.»

Seyahatte iken dahi..

Gazete ile alâkasını seyahatlerde bulunduğu sıralarda dahi kaybetmezdi. Kaybetmezdi değil, sanki İstanbulda imişçesine devam ettirirdi. Bu müddet içinde makalelerini muntazaman yazar, İstanbula vaktinde gelecek surette hesablayarak postaya verir ve yazıları -yolda bir arızaya uğramadığı takdirde- aksamadan ve günü gününe idarehaneye gelmiş olurdu.

Bu seyahatleri sırasında da diğer gazeteleri tetkik ve kendi gazetesile mukayese etmeyi ihmal etmezdi. İdare, bütün gazeteleri, muntazam paketler halinde ona göndermekle mükellefti. Yunus Nadi, dinlenme günlerinde bile bunlara göz gezdirmekten kendini alamazdı. 928 eylûlünde Avrupadan yazılmış olan aşağıki mektub, Yunus Nadinin bu yoldaki tetkik ve mukayeselerinin güzel bir misalidir:

«Yeni harflerin gazeteye tatbikı tamamen iyi bir cereyan alamadı. (İkdam) hergün bir alfabe tablosu koymakla çok iyi ediyor. Gazetede hergün, öyle bir tablo bulunmalıdır. Hattâ altında bazı misallerle beraber. Ondan sonra henüz bazı haberleri ve makaleleri müstakillen yazacak kadar terakki ettiğimiz farzolunamaz: Tabiî kari noktai nazarından.

Onun için lâtin harflerile yazılacak fıkraları ya serlevhalarında, yahud için de eski türkçe ile karışık surette vermek bir müddet için daha iyi olacaktır. Meselâ (Sokakta geceler) de koyduğunuz yazılar gazetede sırıtıyor.

Üçüncü olarak da yeni harflere dair gazetede hergün velevki bir sütunluk bir bahis bulundurmak aktüalite noktai nazarından iyidir. Senin alfabe ve tablo tarzından başka bir şey. (Celâl Nuri) ninkiler uzun oluyor, işte o yolda birşey. Fakat daha kısa ve daha kesif... İş olarak deruhde etse, meselâ bunu Kâzım Nami pekâlâ yapabilir.

İşler nasıl gidiyor, ahvali âlem ne gûnadır? Yahu sen de hiç bir mektub yazayım da biraz dünya ahvalini bildireyim demezsin... ilâh.»

Gazeteciye talimatname:

İktidar mevkiindeki partiye ve hükûmete mensub olmak bir gazeteci için susmayı istilzam edemezdi. Bilâkis böyle bir sıfatla en kuvvetli tenkidleri yapmak için hak, salâhiyet ve fırsat kazanılmış olurdu.

Sakarya harbine takaddüm eden aylar zarfında, Ankaranın tahliyesine lüzum görüldü. Bu arada «Yeni Gün» de Kayseriye taşındı. Yunus Nadi, Ankaradan ayrılamadı, fakat ben gazete ile beraber gittim. Ayrılırken bana kalınca bir zarf tevdi etti ve gülerek:

— Orada gazeteyi yalnızbaşına idare edeceksin, karşılaşacağın müşküllerin devası bu zarfın içindedir! dedi.

O zaman, henüz yirmi iki yaşında bir gencdim. Zarfı açtım. İçinden, başında (Kemal Salih Beye talimatnamedir) yazılı, sekiz on sahife halinde bir tomar çıktı. Bir tomar ki gazeteye aid her müşkül gözönünde tutularak madde madde cevablandırılmış. Bu maddelerden, Yunus Nadinin yukarıya notettiğim telâkkisini teyid eden bir tanesi şudur:

«Davayı millide umumun takib edeceği hattı hareket hakkında rehberlik yapılmakla beraber halkın bu yoldaki faaliyetlerine - küçük olsun, büyük olsun - aledderecat fazla kıymet verilmek ve meselâ ahaliden biri bir şey yapmışsa (aferin filâna!) ve kazalardan biri bir şey göstermişse (gördünüz mü hamiyetli kazayı?) gibi diğerlerine mucibi imtisal ve teşvik olacak yazılar yazılmak lâzımdır. **Bununla beraber eksik cihetlerin tenkidinde de tereddüde mahal görülmemelidir. Hususile icraat hükûmete aid olunca onda bihakkın mütecellid davranılmak icab eder.»**

. . . .

Aynı talimatnamenin iki maddesini daha alıyorum Bu maddeler, koca vatanperveri ne güzel canlandırıyor:

«Gazetenin hattı hareketi; Misakı millî hudud ve hukukunun behemehal istihsal edileceği hakkında çok derin bir kanaat ve imana sahib olması ve o kanaat ve imanı bütün kuvvetile tecelli ettirmesidir.»

§«.... Mustafa Kemal Paşanın başkumandanlığı vesaire gibi hadisatı mühimme içerilerde lâyıkile bilinmiyor. Binaenaleyh bunlar eski şeylerdir denilmiyerek gûya hiç bilinmiyen bir muhite hitab ediliyormuş gibi adeta yeniden ve malûm heyecanlarile mevzuu bahsedilmelidir.»

. . . .

Ona matbuat tarihinin vereceği yeri, inkılâb tarihi hattâ daha fazlasile ayıracaktır. Yunus Nadinin Türk inkılâbının büyük simaları arasına geçişi, elbette ki bir tesadüfün mahsulü değildir.

Abdülhamid sansürünün ve tazyikının en sıkı bir devrinde yirmi yaşında bir delikanlının hürriyetten bahsetmesine ve bu bahiste ısrar etmesine ne denilir?. Bu asrın başında elleri zincire vurularak İstanbuldan Midilli kalesine sürülen ve orada üç sene kalebend edilen Yunus Nadi, bu hâdiseden yirmi sene sonra (Yeni Gün) de millî hareketin «sözcü» lüğünü yapan aynı Yunus Nadidir.

«Hükûmet parasile gazete çıkmaz»

«Cumhuriyet» in İstanbulda neşrine takaddüm eden günlerde çıkarılan bir şayia, Yunus Nadinin gazetecilik telâkkilerini gösteren ve (hakikî gazetenin esas vasfını) ifade eden bir yazı yazmasına vesile verdi.

Bu şayia, hükûmetin İstanbulda Yeni Gün sahibi vasıtasile bir gazete çıkarmak kararına vardığından ve bu maksadla Yunus Nadiye 12.000 liralık bir tahsisat verildiğinden veya verileceğinden ibaretti. Nadinin bu neşriyat üzerine yazdığı bir makalenin bazı parçalarını iktibas ediyorum. Bu makale onun bir taraftan (bir gazetenin, hükûmet tahsisatile «gazete» olamıyacağı) kanaatini ortaya atar, bir taraftan da «Anadoluda Yeni Gün» ün tarihçesini yapar; her iki noktadan okunmağa değer:

«Hükûmet İstanbulda benim vasıtamla bir gazete çıkarmak için gûya bana tahsisat verecek imiş?.. Evvelâ hesab ve kitabı mazbut bir hükûmet böyle hareket edemez. Saniyen (Yeni Gün) ün sahibi bu türlü işlerde ve hususile gazetecilikte behemehal her hükûmetin fevkında olan bir kanaatin ve çok dürüst bir hareketin sahibidir.

«..... Ben «Tasviri Efkâr» dan ayrıldıktan sonra «Yeni Gün» ü neşrettim. Ve bütün varlığını ona hasr ile bu işe başladım. Bilmiyorum, diğer İstanbul gazetelerinin o zamandaki ve bu zamandaki adedi tabıları nedir? Fakat ben, makinesi, hesabı ve defterleri meydanda olarak o zaman «Yeni Gün» ü İstanbulda 31,000 nüsha olarak basmış bir adamım. Mesleğime âşık bir gazeteci olarak bu miktarı 50,000 e iblâğ edeceğimden dahi emindim. Fakat o zamanlar Ali Kemal şeklinde yerli ve İngilizler - Fransızlar şeklinde yabancı husumetler beni takib ettiler. Yalnız matbaamdan değil, ikametgâhımdan dahi kaçırdılar. Netice olarak herşey yüz üstüne kaldı, ben Anadoluya geçtim ve Ankaraya geldim. İstasyonda bugünün Reisicumhuru olan ve arayer de binbir harikanın mübdii bulunan Gazi Paşaya mülâki oldum. O dakikada müşarünileyhe diğer sözler ve işler arasında «Yeni Gün» ü burada dahi neşretmek azim ve kararında olduğumu söylemiştim. Müşarünileyh vesaiti düşünerek şüphe emareleri göstermişti.

«Filhakika kendim de görmekte gecikmemiştim ki Ankarada bir gazete neşrine kâfi vesait yoktur. O halde elaltından muhabere ederek ve işleri bin bir müşkülât içinde takib ederek Ankaraya bütün vesaiti İstanbuldan getirdim; Karlı Ilgaz dağlarını arabalar sırtında aşan bütün alât ve edevatın nakli, İstanbuldakilere göre, muhayyerülûkul bir şey sayılmak lâzımdır! Düşünmelidir ki bu tarikle beni İstanbuldan yalnız bir gazeteyi tab'a kâfi bütün alât, edevat ve levazımı değil, kendi mürettiblerimi dahi getirmiştim. Bugün

Ankarada «Yeni Gün» ü neşredenler, onunla beraber, Ilgaz dağlarında ve Kayseri yollarında puyan olanlar, Sakarya zaferinde çok mühim bir mevkii olan «Yeni Gün» ü omuzlarında taşıyanlar Yunus Nadisinden, tahrir heyeti reisi Kemal Salihine, sermürettib Kâmiline ve son mürettib Alisine kadar ekseriyetle İstanbuldaki «Yeni Gün» ün aynı adamları idi. Biz kendimize kahraman süsü vermek istemeyiz, fakat yalnız -herkesin kolay kolay anlamıyacağı- hakikati ifade etmek için işte biz «Yeni Gün» erkânı, sahib ve muharririnden son mürettibine kadar bu türlü mahlûklarız.

« (Yeni Gün) bir mefkûrenin mahlûku idi. O mefkûre bittabi onun içinde çalışanlara kan ve can vermişti. Ben beraberimde çalışan çocukların bin zahmet ve mihnet çektikleri zamanları çok iyi bilirim. Zamanlar olmuştu ki onların imdadına yetişecek takatim kalmamıştı, yoktu. Fakat daha ulvi bir manzara değil miydi ki bu çocuklar bugüne kadar, hattâ en müşkül demlerinde, bana hal ve hayatlarından asla ve kat'a şikâyet etmemişlerdir?.

«Ankarada (Yeni Gün) ü ilk çıkardığım gün kanaat ve iman olarak dedim ve yazdım ki bu gazeteyi günün birinde, mutlaka ve mutlaka İstanbulda tekrar çıkaracağım. Nihayet hayal gayemiz olan büyük zaferi kazandıktan sonra tekrar İstanbulda çıkmak lüzumu kendiliğinden ayan oldu.

«... Bu düşüncenin tahakkukuna imkân vermek mevkiine geçtiğimiz günlerde keyfiyetin İstanbuldaki sureti aksini çok garib bir şekilde gördük: Bu akse nazaran gûya ve bizim bittabi asla ve kat'a haberimiz olmaksızın, bu münasebetle bize 12,000 liralık tahsisat ihsan buyurulmuş imiş!. Bir kere her hangi bir hükûmetin böyle bol kesede şuna, buna tahsisat verebileceği bizim idrak ve havsalamıza sığmaz. **Saniyen her hangi bir gazetenin hükûmet tahsisatile gazete olabileceğine bizim aklımız ermez.** Salisen biz bu memlekette bir ferdi millet olarak hüviyet ve akidesi az çok herkesin, hususile meslekdaşların marufu olan bir şahsiyet olduğumuz itikadındayız Hiç olmazsa buna itina etmek lüzumundan tegafül, meslek namına affolunmıyacak cürümlerdendir.

«Ankarada İstanbul gazetelerine muhabirlik eden çocukların hepsini tanırım. Bu hezeyanların nasıl çıkabilmiş olduğunu pek iyi tayin edemediğim için kendilerini dün ve her gün arkadaşım saydığım bu çocuklara bugün için fazla birşey söylemek istemiyorum. Fakat kendilerine bir ağabey olarak nasihat etmeği lüzumsuz addetmem ki yalnız bana aid olan kısımda değil, her yerde ve her şahıs ve heyete karşı daima hakikatperest olmak faziletini göstersinler. Hayatta insan için şeref olabilecek tek ve ufak bir şey vardır: Samimî, hakikatperver olabilmek gayreti!..»

HEM NALINA HEM MIHINA

Bu toprakta yatmak saadeti

Her fani gibi dün onu da, Yunus Nadiyi de toprağa verdik. O, bu toprağın, Türk toprağının çocuğu idi. Bu toprakta doğmuş; bu toprağın ekmeği ve suyu ile büyümüş; bu toprakta istibdadın zindanını, sürgününü, bütün acılarile tatmış; bu toprakta hürriyetin bahtiyarlığını bütün zevklerile duymuş; bu toprakta kurtuluş, istiklâl için savaşmış; bu toprakta zaferin, Cumhuriyetin, inkılâbın, yepyeni Atatürk Türkiyesinin doğduğunu, büyüdüğünü, gürbüzleştiğini görmüş; nihayet iyiliği ve yükselmesi, mamur olması için bütün ömrü boyunca çalıştığı ve çarpıştığı bu toprağa kavuşmuştur.

Gözlerinin yaşı aylardır kurumıyan muhterem eşi anlatıyordu: İlk ameliyatı başarı ile yapılıp da iyileşmeğe yüz tutunca yurda dönmek ve bu toprağı görmek için yanmağa ve sayıklamağa başlamıştı. Yunus Nadi, sanki öleceğini biliyormuş ve yabancı topraklarda hayata gözlerini kapamak istemiyormuş gibi, daussıla denilen vatan hasreti hastalığına tutulmuştu. İsviçreden Türkiyeye gelecek vasıta bulamadığı için hususî bir uçak kiralamak istemiş, 40,000 İsviçre frangı gibi büyük bir ücret talebi karşısında kalıp da buna imkân bulamayınca pek üzülmüştür.

Bu topraktan başka bir toprakta ölmek ve bu toprağa gömülememek çok acı bir şeydir. 1942 eylûlünde Londrada bir kaza neticesinde ölen genc hava subaylarımızdan birinin cenaze töreninde bu acıyı tamamile duymuştum. İnsanları yabancı, toprağı, seması, suyu, ağacları herşeyi yabancı bir memleketin yabancı mezarlığına o Türk delikanlısını bıraktıktan sonra, seyahatimize devam ederken her an, düşüp ölmek ihtimalini düşünür. ve ölümden ziyade, Atlas Okyanusunun enginlerinde kaybolmak, vatan toprağına gömülmemek ihtimali karşısında titrerdim. O zaman, İstiklâl marşının,

Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda

mısralarını düşünürdüm.

Vatandan ayrı düşmek, hayatta ne kadar acıysa ölümde de o kadar acıdır. Bu toprağın evlâdı bu toprağa yatmalıdır.

Yunus Nadinin de, ameliyat olduktan sonra biraz iyileşmeğe yüz tutunca hemen bu toprağa dönmek isteyişini kim anlamaz ki...

O, bu toprakta gözlerini hayata kapamadıysa da gene bu toprağa kavuştu. Çocukları, arkadaşları, dostları dün onu, bir buçuk yıldanberi hasretini çektiği bu toprağa teslim ettiler.

Yunus Nadinin ruhu, bu vatanın toprağına kavuşmaktan şüphesiz ki şadolmuş, en büyük istirahat ve saadeti duymuştur.

CUMHURİYET
Nüshası 10 kuruştur.

Abone Şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Bir aylık	300 Kr.	600 Kr.
Üç aylık	800 »	1600 »
Altı aylık	1500 »	2900 »
Senelik	2800 »	5400 »

Dikkat
Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade olunmaz.

Suadiye ÇINARDİBİNDE
BU AKŞAM
MÜZEYYEN Senar Işıl
ve Arkadaşları — Halk Sanatkârı
İSMAİL DÜMBÜLLÜ
SABRİYE Tokses, Arab rakkasesi SIDIKA ŞAMİYE birlikte Kasımpaşalı Penbe
Komedi 3 perde. ZENGİN VARYETE
Cuma akşamı Bakırköy BAKIR Sinemasında aynı program

Kadıköy SÜREYYA Bahçesinde
ATİLÂ REVÜ OPERETİ
BU AKŞAM umumî istek üzerine
KADINLARA İNANMAM !...
Büyük operet 3 perde. Yazan: Nusret Safa Coşkun
Zengin BALET — ORKESTRA. Aynı program
Yarın akşam SUADİYE ŞENYOL'da

BU AKŞAM
Halıcıoğlu NÜMUNE Bahçesinde
RAŞİD RIZA TİYATROSU
BENİ ÖPÜNÜZ komedi 3 perde
Yarın akşam Büyükdere BEYAZPARK'ta
İlk defa olarak
SÖZÜNÜN ERİ komedi 3 perde

HALİDE PİŞKİN — İHSAN BALKIR
TİYATROSU: BU AKŞAM
ÇEMBERLİTAŞ ÇAMLARALTI BAHÇESİNDE
BİR ŞENLİK GECESİ 3 perde

Taksim İnönü Gezisi Yanında
OPERET BAHÇESİNDE
Sevimli sanatkârımız
CELÂL SÜRURİ' nin iştirakile
MODERN KIZLAR
Büyük Operet 3 Perde

Üsküdar BAĞLARAŞI
ÇIRAĞAN BAHÇESİNDE
YARIN AKŞAM 9,45 te
SAFİYE AYLÂ
ve Arkadaşları — Halk Sanatkârı
İSMAİL DÜMBÜLLÜ
SABRİYE TOKSES, Arab rakkasesi SIDIKA ŞAMİYE birlikte Yalova Kaplıcaları komedi 3 P. Zengin Varyete

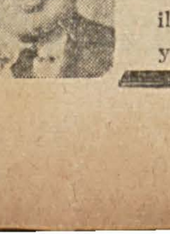
SADİ TEK TİYATROSU BU GECE
Üsküdar (BAĞLARBAŞINDA) Saat 21,30 da
ileri bir temsil şekliyle dünya şaheseri: OTELLO
yeni kostüm, yeni dekor. Ayrıca bir saatlik şöhretli komedi.

SON HABERLER

Siyasi İcmal

Atlantik camiası ve Fransa

Müttefikler tarafından eskisi gibi büyük bir devlet muamelesi görememek ve Üçler toplantılarına davet edilmemek yüzünden onlara karşı küskün bir tavır alan ve küskünlüğünü meydana koymak için türlü türlü çarelere başvuran Fransa, en nihayet eski dostlarile tam anlaşmak, onların camiasında eski yerini almak, alın yazısını onların alın yazısına bağlamak imkânını elde etmiş bulunmaktadır. Bu imkânı, General De Gaulle'ün Mister Truman'la görüşmek üzere Paristen hareket etmesi hazırlanmış, Generalin, Amerika dönüşünde Londrayı ziyaret etmesi ihtimali ise bu imkânı kat kat kuvvetlendirmiştir.

Gerek Amerika, gerek İngiltere Fransayı «Atlantik milletleri camiası»nın en belli başlı erkânından biri saydıkları için Fransa ile en iyi münasebetleri kurmak ve böylece Atlantik camiasını bütünleştirmek, istedikleri, ötedenberi bilinen ve başarılması beklenen büyük ve mühim bir işti.

Atlantik camiasından esas maksad batı Avrupada İngiltere ve Fransa, Şimali Amerikada Birleşik Cumhuriyetler ile Kanadadır ve bu camianın hedefi, ileride vuku bulacak ve batı Avrupayı tehdid edecek her tecavüze karşı elbirliğile harekettir.

Fransa, bu camianın o derece mühim bir üyesidir ki, İngiltere ile Amerika ve Kanada 1944 te onu istilâdan kurtarmak için «ikinci cephe» yi açmak ve tarihin en büyük muharebelerinden birini yapmak zorunda kalmışlardır. Çünkü Fransanın istilâ altında yaşaması, İngiltere için büyük bir tehlike idi. İngiltere bu tehlikeyi tek başına savuşturamadığı için Şimali Amerika onun yardımına koşmuş ve bu sayede tehlike ile savaşmak ve onu ortadan kaldırmak imkânı hasıl olmuştu. İngiltere karşılaştığı tehlike karşısında dayanamamış olsaydı, dünyanın bütün batı yarısı, aynı tehlikeyle karşılaşacak ve Amerika kendini müdafaa etmek zorunda kalacaktı.

Fransa, İngiltere ve Şimali Amerika müdafaasının birbirine bu derece bağlı olması müdafaayı ayırmağa imkân bulunmaması, Atlantik camiasının en belli başlı desteğidir. Bu yüzden bu milletler iki dünya harbinde beraber hareket etmeğe, birbirine yardım etmeğe, birleşik bir kumanda altında hareket etmeğe, müşterek bir strateji tutmağa mecbur kalmışlar ve Atlantik camiasını yaşatmak emniyetlerinin en esaslı temeli olmuştur.

Bu, böyle olduğu için Fransa ile Amerika ve İngiltere arasında başlayan veya başlayacak olan müzakerelerin değer ve şümulü kendiliğinden tevazzuh eder. Bu konuşmaların gaye ve hedefi Atlantik camiasının müdafaa ve emniyetini sağlamak ve her tehlikeden korumak olduğu için, onun bu müdafaa ile alâkalı bütün memleketleri kucaklayan bir genişlik içinde incelemek icab eder.Meselâ İngiltere ile Fransayı müdafaa için Norveç, Holanda, Belçika, İspanya, Portekiz, İtalya ve şimali Afrikayı gözönünde tutmak ve bütün bu memleketleri korumak icab ettiğini hatırlarsak Atlantik camiasının çerçevesi kendiliğinden tebarüz eder ve bir taraftan Amerikanın, diğer taraftan İngilterenin Fransa ile her meseleyi hallederek en iyi şartlar içinde yaşamayı sağlamaktan bekledikleri neticeler de vuzuh ile göze çarpar.

Görülüyor ki General De Gaulle'ün bu defa Amerikaya gitmesi ve daha sonra İngiltere ile temas etmek üzere Londraya uğraması, batı Avrupa ile Akdeniz ve Amerikayı birbirine bağlamayı hedef sayan Atlantik camiasının teşekkülünü sağlayacak ve bu camianın unsurları arasında en sağlam anlaşmanın hüküm sürmesine, devamlı sulhun istikrar bulmasına, muhtemel her tehlikenin bertaraf edilmesine yardım edilebilecektir.

Bu yüzden General De Gaulle'ün bu seyahati, büyük bir önemle takibe lâyıktır.

Ömer Rıza DOGRUL

Mareşal Alekander Atinaya gitti

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Şöyle denmektedir:

«Kırım konferansında, kurtarılan Avrupa memleketlerinin demokrasi müesseselerini kurmaları hususunda yardım etmek sorumunu üzerine almış bulunan Birleşik Amerika hükûmeti, Yunan hükûmetile istişare ederek, Yunan milletinin gizli oyla iradesini serbestçe izhar edebilmesine yardım etmek üzere Yunanistana bir komisyon göndermeğe hazırdır.

Amerikan hükûmeti, üzerine aldığı bu hasbî vazifeden doğan sorumu İngiltere ve Fransa hükûmetleri mümessillerile müsavat dahilinde paylaşacaktır. Bu vazifeye iştirak hususunda yapılan daveti kabul etmiyen Sovyet Rusya Yunanistandaki inkişaflardan tamamen haberdar edilecektir.»

Londra esef ediyor

Londra 21 (a.a.) — Resmî İngiliz mahfilleri Yunanistanda yapılacak seçimleri kontrol edecek olan müttefiklerarası komisyona Sovyet hükûmetinin iştirakini reddetmesini esefle karşılamaktadırlar.

Damaskinos hafta başında Londraya gidiyor

Atina 21 (a.a.) — Damaskinos bu hafta sonu veya gelecek haftabaşı muhtemel olarak uçakla Londraya gidecektir.

Komünistler tekrar tedhişe mi başvuruyor?

Atina 21 (a.a.) — Kavala halkı, Atinadan gelen komünist murahhaslarına karşı hasmane bir nümayiş tertib etmiştir. Bu murahhaslar halk tarafından «kahrolsun Bulgarlar» seslerile karşılanmışlardır. Her iki taraftan bazı yaralananlar olmuştur.

Atinanın dış mahallelerinde komünistler tedhiş faaliyetlerine tekrar başlamışlardır. Şehrin bir mahallesinde tüfekler ve malzeme bulunmuştur.

Japonyanın işgali 26 ağustosta başlıyor

İşgal ordusuna her ihtimale karşı Atom bombaları taşıyan uçaklar da refakat edecek

Londra 21 (a.a.) — General Mac Arthur genel karargâhından bildirildiğine göre, Japonyanın işgaline aid hazırlıklar bitirilmiştir. General Mac Arthur, hava, deniz ve kara kuvvetlerinden müteşekkil mühim işgal ordusile birlikte on güne kadar Japonyaya çıkacağını açığa vurmuştur.

Her türlü ihtimale karşı bu kuvvetlerle birlikte atom bombalarını taşıyan uçaklar da bulunacaktır.

Domei Ajansının bildirdiğine göre, ilk Müttefik işgal kıtaları, önümüzdeki pazar günü Tokyonun güney-batısında bulunan Atsuki hava meydanında yere ineceklerdir.

Müttefik deniz kuvvetleri, 2 gün sonra, yani 28 ağustosta Yokosuka limanına gireceklerdir. Yokosuka, Tokyo koyunda ve Tokyo şehrinin güneyinde bulunan önemli bir deniz üssüdür. Tokyonun yeni polis müdürü, Müttefikler Japonyaya çıkarken müşkül hâdiseler çıkacağını söylemiştir. Birçok subaylar, teslim olmanın kabulünden gayrimemnundurlar. Bunların, Müttefik kuvvetlerinin memleketlerine çıkmalarına tahammül edememeleri muhtemeldir. Harb sanayii tasfiye edildikten ve ordu terhis olunduktan sonra çıkacak sosyal kargaşalıklar vaziyeti daha da müşkülleştirecektir.

Teslim olacak Japon ordusunun miktarı

Londra 21 (a.a.) — Londralı askerî uzmanlar, Japon anavatanının dışında teslim olmakta bulunan yahud teslim olması beklenen Japon kuvvetleri hakkında aşağıdaki rakamları vermektedirler:

Mançuriyada 700,000, Çinde 650,000, Siam, Somatra, Cava, Çin Hindistanı ve Borneoda 350,000, Rabaulda 40,000, Salomonlarda 20,000, Yeni-Ginede 7,000, Birmanyada 40,000 ilâ 50,000.

Askerî uzmanların işaret ettiklerine göre, bu rakamlar, bilhassa Birmanyaya aid olanlar takribidir.

Mançurya tamamen istilâ edildi

Moskova 21 (a.a.) — Kızılordunun Mançuriyayı hemen tamamen istilâ ettiği bildirilmektedir. Bu bölgedeki muazzam Japon ordusu dağılmak ve silâhlarını terketmek üzeredir.

Komünistlerden Japonlar da şikâyet ediyor

Londra 21 (B.B.C.) — Tokyo radyosunun verdiği bir habere göre, Japon hükûmeti General Mac Arhur'e gönderdiği bir mesajda Çindeki vaziyetten şikâyetçi görünmekte ve şöyle demektedir:

«Çindeki vaziyet tahammül edilmez bir hal aldı. Komünist Çin birlikleri intizamsız bir halde Japon işgali altında bulunan eyaletlere dalgalar halinde girmektedir. Japon makamları sivil Çin halkını olduğu kadar, Japonları da müdafaa etmek için elinden geleni yapmaktadır.»

Diğer haberlere göre, 30,000 kişilik bir komünist ordusu Nankin üzerine yürümektedir. Komünistlerin yekûn olarak bir milyon kişilik bir ordusu vardır. 2 milyon da komünist çeteci bulunmaktadır.

Bulgaristandaki seçimin içyüzü

— Baştarafı 1 inci sahifede —

tedir. Bulgaristanın en büyük partisini teşkil eden çiftçilerin 95 adayları vardır. Londradaki resmî mütalealara göre, bu, vaziyeti tamamile ifade etmemektedir. Komünistler, çiftçi partisinin idaresini de bir dereceye kadar ellerine almışlardır. Bunların hepsinden daha mühim olarak, hükûmet milisinin seçimlerde oynayacağı role işaret olunmaktadır. Bulgar Başbakanı Georgief, geçen hafta müteaddid defalar hiç bir icbar hareketinde bulunulmıyacağını söylemiş ise de, Londrada ileri sürülen mütalealara göre, bu demecler, seçim hazırlıklarının aldığı son şekillerden sonra geç kalmış bulunmaktadır.

Daha fazla teessüfe değen Müttefiklerle olan münasebetlerde, yeni zorluklarla karşılaşılmış bulunmasıdır. Sovyet hükûmeti, Bulgar hükûmetini tanımış ve Sofyaya elçi göndermiştir. Bundan başka, dış işleri bakanları önümüzdeki ay Londrada toplandıkları zaman, Bulgaristanla barış muahedesi imzalanması meselesi incelenecektir. Bu muahede ise ancak tanınmış bir hükûmetle akdedilebilir ve öyle görünüyor ki, Woashington ve Londra Bulgar hükûmetini tanımağa mütemayil değildirler. Aşağı yukarı aynı güçlükler, fakat ters istikamette, Yunan seçimleri için de mevcuddur. Sovyetler Birliği, Yunanistandaki seçimleri murakabe etmek üzere davet edilen Müttefik grupuna iltihakı reddetmiştir. Sovyet müşahidlerinin bulunmaması üzülmeğe değer. Balkanlardaki nüfuz bölgeleri temayülü maalesef gitgide daha sarih bir şekil almaktadır ve dış işleri bakanları konseyi, barış muahedelerini incelemeden önce bütün Balkan bölgesinde daha geniş bir işbirliği temini için elinden geleni yapacaktır.

Bulgar matbuatı Mr. Barnes'in mektubunu neşretti

New-York 21 (O.W.İ.) — Georgiev hükûmetini tenkid eden ve Amerikan hükûmetinin kanaatine göre 26 Ağustosta yapılması kararlaştırılan seçimlerin demokrasiye uygun olmaktan uzak bulunduğunu söyleyen Birleşik Amerikanın Sofyadaki siyasî temsilcisi Mr. Barnes'in mektubunu bütün Bulgar gazeteleri bugün neşretmiş, fakat hiç bir tefsirde bulunmamışlardır.

Bulgaristanda seçim günü için verilen talimat

Sofya radyosu 21 (B.Y.U.M.) — Milis kuvvetleri komutanı, 25 ağustos saat 20,30 dan. 26 ağustos saat 20,30 a kadar içki içilen yerlerin kapalı bulunmasını, umumî toplantıların yapılmamasını, hükûmet tarafından resmen nabzedlikleri ilân edilenlerin isimleri yazılı bulunan listelerin yırtılmamasını, yahud bunların yerine yenilerinin yapıştırılmamasını bildiren bir emirname yayınlamıştır. Bu emirlere itaat etmiyenler şiddetle cezalandırılacaklardır.

Dimitrof Rusyadan ayrılıyor, Bulgaristanda vazife alıyor

Moskova 21 (a.a.) — Bildirildiğine göre, Sovyet Yüksek Şûrası Başkanlığı, Bulgar komünist partisi lideri Dimitrof'un, yakında yapılacak Bulgar seçimleri için vatan cephesi tarafından adaylığını koymuş olduğundan Yüksek Şûra saylavlık mazbatasının iadesini kabul etmiştir.

Dimitrof aynî zamanda, Sovyet Yüksek Şûrasına aynî sebeblerden dolayı Rusyada bulunduğu müddetçe kendisine bahşedilen Sovyet vatandaşlığından da feragat ettiğini bildirmiştir.

«Yugoslavyada hürriyet yoktur»

Londra 21 (a.a.) — Avam kamarasındaki dünkü beyanatı sırasında Yugoslavyadanbahseden Mr. Eden, şimdiki Yugoslav hükûmetinin bütün partilere hürriyet temin eden Tito - Subasiç anlaşması esası üzerine dayandığını ve İngilterenin bu anlaşmayı bu teminat dairesinde kabul ettiğini söylemiş ve şunu ilâve etmiştir:

«— Öyle görünüyor ki, halen Yugoslavyada, bu anlaşmanın tatbikını sağlayacak hürriyet yoktur. Bu anlaşmaya riayet edilmesini istemek hakkımızdır.»

Balkanlardaki seçim kanunları hakkında Moskovanın verdiği malûmat

Moskova radyosu 21 (B.Y.U.M.) — Bükreşten alınan bir habere göre, Rumanyada yapılacak seçimler için bir müddettenberi incelemelerde bulunan komisyon, dün işlerini bitirerek Bulgaristan ve Yugoslavyada uygulanan seçim kanununu kabul etmiştir.

Amerikan temsilcisi mektubunda ne diyor?

Sofya 21 (a.a.) — Anadolu ajansının özel muhabiri bildiriyor:

Amerikanın Sofyadaki temsilcisi Mr. Barnes tarafından Başbakan Georgief'e gönderilen mektubda şöyle denilmektedir:

«Birleşik Amerika Dış İşleri Bakanı Mr. Byrnes, seçimlerle ilgili olarak Bulgaristanda bugün hüküm süren durum hakkında Amerikanın duyduğu endişeleri hükûmet üyelerine bildirmeğe beni memur etmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri hükûmetinin fikri şudur ki, Bulgaristanda bütün demokrat mahfillerin seçimlere iştirak etmemesine binaen tamamile temsilci bir hükûmetin kurulmasını imkânsız bırakan bir vaziyet mevcuddur.

Bu münasebetle Amerika hükûmeti, Bulgaristanda iktidarda bulunan bir azınlığın kuvvet ve tehdid kullanarak demokrat seçmenlerinden büyük bir kısmın seçimlere filen iştirakine mâni olmağa çalıştığını gösteren sarih alâmetler bulunduğuna işaret eder.»

İngiliz hükûmeti de Sofyaya bir nota verdi

Londra 21 (a.a.) — İngilterenin Sofyadaki temsilcisi Mr. Boswell bugün Bulgar Başvekili Mr. Georgief'e bir nota vermiştir. Notada ezcümle şöyle denmektedir:

«İngiltere hükûmeti şimdiki seçim kanunu ve bugün Bulgaristanda hâkim olan şartlar altında yapılacak seçimlerde, Bulgar milletinin fikirlerini tamamile açıkça izhar edeceğini zannetmemektedir. İngiltere hükûmeti bu seçim kanununun iktidardaki hükûmet lehine ve muhalifleri aleyhine bir netice verecek tarzda hazırlanmış olduğu mütaleasındadır. İngiltere hükûmeti, muhalefet taraftarlarını korkutmak ve seçmenler üzerinde demokrasi esaslarına tamamen aykırı bir surette müessir olmak yolunda sistemli gayretler sarfedildiğini bildiren emin raporlar almıştır.

Binaenaleyh size şunu bildirmeğe mezun bulunuyorum ki, İngiltere hükûmeti, böyle şartlar altında yapılacak seçimler neticesinde kurulacak Bulgar hükûmetini demokrat veya temsilci bir hükûmet olarak tanıyamaz.»

Finlandiya ile münasebet

Londra 21 (B.B.C.) — İngiltere ve Birleşik Amerika Finlandiya ile diplomatik münasebetler tesisine karar vermişlerdir.

EN GEÇ

bu ayın sonuna kadar

100 lira ile alacağınız

Aile Cüzdanı

9 Eylûl 1946 da

sizi EV sahibi edebilir.

YAPI ve KREDİ BANKASI A. Ş.

Kuvayi Milliye bayraktarı Yunus Nadi

— Başmakaleden devam —

«Sakarya» harbinin buhranlı devirlerindeyiz.. Kütahyadan, Eskişehirdenberi hep ric'at ede ede gelen ordumuz, «Sakarya» da tutunabilmiş idi. Fikirler, ruhlar karmakarışık bir halde.. eldeki askerî kuvvet gündengüne maddî ve manevî kıymetini kaybediyordu. Tutunmak, kalkınmak, nihayet (Yunus Nadi) nin bir vecize halinde her gün gazetesinde tekrarladığı «düşman behemehal yıkılmalıdır ve yıkılacaktır» davasını tahakkuk ettirmek lâzım idi.

Hezimetlerin birbirini kovalaması karşısında umumun manevinatı sarsılmıştı. Sakaryaya gelen düşmanın yarın (Ankara) ya gelmesi de melhuz idi. Bu sebeble hükûmetin tutunabilmesi ve memleketin geri kalan kısmında çalışması lâzım idi. Ankara boşaltıldı. Devlet daireleri - yalnız vekilleri ve hususî kalem müdürleri - Ankarada kalmak üzere - iç Anadoluya gönderilmişti. Herkes millî ve ferdî düşünce içinde idi ve bir karabulut, ruhları lâzımı kadar kaplamış bulunuyordu. Fakat düşünmek para etmezdi. Bütün bu kâbusa nihayet vermek, bir ışığa, bir nura, bir mesnede dayanmak lâzım idi. İşte ben bu mesnedi, hatta bu tılsımı bulanın «Yunus Nadi» olduğuna kaniim. Ondan dolayıdır ki, onu daima büyük vatanperver olarak tanıdım ve sevdim ve ebediyen seveceğim...

Büyük Millet Meclisi, her ne pahasına olursa olsun Ankarayı terketmemek ve düşmanla çarpışmak kararını verince, bu mücadelenin nasıl başarılacağı meseleleri üzerinde her kafadan bir fikir ve mütalea çıkmaya başladı. Bu mütalealardan bir tanesi de şu idi:

— Şimdiye kadar bu harbleri filen idareye Mustafa Kemal Paşa karışmadı. Karışmamakla da iyi yaptı. O, millî davamızın sembolü olarak kalmalı ve bir vazife almanın tabiî neticeleri ile yıpranmamalı idi. Mes'ul mevkie gelmiyen ve «Türkiye Büyük Millet Meclisi» nin reisi olmanın kuvvetine dayanan bir Mustafa Kemal, tenkid sahasından uzak olmalı idi. Fakat şimdi o sıra mı?Vatanın ölüm ve dirim dakikaları yaşadığı bir zamanda her vatandaş ne pahasına olursa olsun kendine terettüb eden vazife ve mes'uliyeti üzerine almalıdır. Binaenaleyh (Mustafa Kemal) de iş başına geçmelidir ve ordunun başkumandanı olmalıdır. Bugün içinde bulunduğumuz hal artık bizzat (Mustafa Kemal) işi olmuştur. Dikkat ediniz, bu zat herhangi bir işin başına geçmiş ise mutlaka ve mutlaka muvaffak olmuştur. İşte Çanakkale, işte şark, işte Yıldırım muharebeleri. O halde Mustafa Kemali başkumandanlığı ele almış görmek istiyoruz...

Bu, bir buluş idi ki çaresiz kalmış bir hastanın en son ilâcı denebilir idi. Millî davamızın sembolü olan Mustafa Kemali de yarın, emsali gibi bir mağlûbiyetin mes'uliyeti altına sokarsak millet kime dayanacak ve kimin arkasından gidecekti?

Başarmak ile kaybetmenin makûs cereyanları ortalıkta bir kararsızlık yaratmıştı. Fakat yalnız Yunus Nadi, imanında zerre kadar şüphesi olmıyan bir peygamber sadakat ve sabrile herkese ve her önüne gelene, izahat veriyor ve herkesi Mustafa Kemalin Başkumandan yapılmasına iknaa çalışıyordu.

Bu cereyan kuvvetlendi.. Bütün meb'uslar (dört muhalif hariç) bu ışıkta necat bulunduğuna kanaat getirdi. Bu defa Mustafa Kemale, bu vazifeyi alması için ricada bulunulmaya başlandı.. İş o kadar kuvvet ve vüs'at kesbetti ki, nihayet Mustafa Kemal Başkumandanlığı kabule razı oldu.. İcra Vekilleri Heyetini mecliste hemen topladı ve şöyle söyledi:

— «Benim Başkumandanlığı kabulümde arkadaşlar ısrar ediyorlar. Ben kabul ederim ama, öyle (Başkumandan vekili) sıfatile değil, doğrudan doğruya Başkumandan olarak ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin salâhiyetini haiz olarak. Yani ben vergi tarh edebileceğim, kanun mahiyetinde emirler verebileceğim.. Yapacağım işlerin müzakerelerle uzatılmasına vakit ve vaziyet müsaid değildir.

İcra Vekilleri Heyeti onun bu teklifini sevinçle ve teşekkürle kabul etti ve derhal Başkumandanlık kanun lâyihasını hazırladı. Lâyiha, acele kanunlaştırıldı. Mustafa Kemal de işe başladı. Sakarya zaferi kazanıldı, arkasından Dumlupınar zaferi parladı, nihayet ilk hedef olan «Akdeniz» e ulaşıldı.

O halde ey aziz okuyucu, bugünün saadetini teminde «Yunus Nadi» nin payı ne olduğunu sen takdir et ve vicdanında ona lâyık gördüğün mevkii ayır!..

Fakat evvelâ siz bana müsaade ediniz, ben bu büyük idealist vatanperver adamın tabutu önünde bir defa daha eğileyim!..

Gölcük 17/8/945

Refik Ş. İNCE

Kalkınma Partisi

— Baştarafı 1 inci sahifede —

gereken tescil vesikasının bir kaç güne kadar İstanbul Vilâyeti yolile Nuri Demirağ'a gönderilmesi beklenmektedir.

Nuri Demirağ ne diyor?

Dün Ankaradan bu haberi aldıktan sonra, bir arkadaşımız, müstakbel partinin lideri olan Nuri Demiaragla görüşmüştür. Nuri Demirağ bu hususta demiştir ki:

«— Henüz resmen malûmattar edilmiş değilim. Ancak ben de hususî olarak, müsaadenin verildiğini haber aldım. Esasen, bu müsaadenin verileceği de tabiî idi. Çünkü anayasamız buna müsaid olduğu gibi, bizim müracaatimiz de tamamen kanunî yollardan tekemmül ettirilmiş bulunmaktadır.»

Ankarada yenilenen söylentiler

Ankara 21 (Telefonla) — İkinci bir parti veya bir çok partiler kurulacağı, bir kaç aya kadar milletvekili seçimlerinin yenileneceği ve bu seçimlerde bir kısım adaylıkların serbest bırakılacağı hakkında bir müddettenberi devam eden söylentiler bugünlerde tekrar ortaya çıkmıştır. Bunların ne dereceye kadar doğru olduğu veya ne şekilde tahakkuk edeceği önümüzdeki kasım ayında Büyük Millet Meclisi açıldığı zaman belli olacaktır.

Aziz üstadımızı dün toprağa bıraktık

— Baştarafı 1 inci sahifede —

mağa başlamıştı. Merhumun, matbaadaki çalışma odasında sandukası başında başlayan ihtiram nöbeti, bir gün evvelindenberi fasılasız devam ediyordu. Saat on birden itibaren Cumhuriyet matbaasının bulunduğu sokağı doldurmağa başlayan kalabalık, cenaze törenine iştirak için gelenlerin binaya girmesini güçleştirecek kadar fazlalaşmıştı. Bir polis müfrezesi inzıbatı temin ediyor, bir deniz müfrezesile, bir müfreze inzıbat eri, matbaa binasının önünden itibaren, caddenin iki tarafında, iki saf teşkil etmiş bulunuyordu.

Saat on ikide, merhum üstadın al bayrağa sarılı sandukası, çalışma odasındaki ihtiram mevkiinden alınarak, Cumhuriyet mensublarının hürmetkâr elleri üstünde, matbaanın methaline indirildi; gözyaşları arasında çok dokunaklı bir tezkiye yapıldıktan sonra, gene eller üstünde taşınarak, Divanyolu tarikile Beyazıd camiine götürüldü. Cenaze alayı, iki yanında yürüyen polis, deniz eratı ve inzıbat erlerile, matbaa binası önünden itibaren, çok uzun bir kafile teşkil ediyordu.

Cenaze alayında Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan vekili ve Balıkesir milletvekili General Kâzım Ozalp, İstanbul Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdar, İstanbul Parti idare heyeti başkanı Konya milletvekili Fikret Sılay, Kütahya milletvekili Receb Peker, Basın Birliği merkezi idare heyeti başkanı Ankara milletvekili Falih Rıfkı Atay, Eskişehir milletvekili Yavuz Abadan, Halk Partisi merkez heyetinden milletvekili Kemal Turan, Çorum milletvekili Münir, Kocaeli milletvekili Süreyya, milletvekili Fikret Yüzatlı, Konya milletvekili Osman Şevki Uludağ, İstanbul milletvekili Niyazi Ismet, Istnbul milletvekili Muhiddin Ustündağ, İstanbul milletvekili Hüseyin Cahid Yalçın, Sıvas milletvekili Necmeddin Sadak, Muğla milletvekili Feridun Osman, Basın ve Yayın Umum müdürü Nedim Veysel Ilkin, Üniversite Rektörü profesör doktor Tevfik Sağlam, İstanbul mıntkası Basın Birliği başkanı Hakkı Tarık Us, Basın ve Yayın Umum müdürlüğü İç Basın müdürü Feridun Fazıl Tülbendci, İstanbul Bölgesi müdürü Server Iskit, Vilâyet Emniyet müdürü Ahmed Demir, Şair Yahya Kemal, eski Dahiliye Vekili Şükrü Kaya, eski Ticaret Vekili Nazmi Topçoğlu, eski Vişi elçimiz Şevki Perker, Şehir Tiyatrosu Rejisörü Ertuğrul Muhsin, sanatkâr Raşid Rıza, Vilâyet ve Belediye erkânı, Şehir Tiyatrosu sanatkârları, ecnebi ve yerli basın mensubları ve Basın Birliği azaları ile merhumun akraba ve dostları hazır bulunuyorlardı.

Cenaze namazı, büyük bir cemaatle, Beyazıd camii avlusunda kılındıktan sonra, sanduka, el üstünde, ağır ağır yürünerek, Üniversite binası önünden geçirilip, eski Zeyneb Hanım konağı civarında bekleyen cenaze otomobiline nakledildi, yüze yakın çelenkle süslü olduğu halde sayısız otomobillerle takib edilerek, Edirnekapıdaki Şehidliğe götürüldü.

Şehidlikte, merhumun mezarı başında, İstanbul Mıntakası Basın Birliği başkanı Hakkı Tarık Us, muharrir arkadaşlarımızdan Burhan Felek, avukat İrfan Emin Kösemihaloğlu, doktor Hafız Cemal, eski gazeteci arkadaşlarımızdan Celâl Akyürek, merhum üstadın meziyetlerini öven kısa birer nutuk söyliyerek, kıymetli hatırasını andılar.

Teşekkür

Sevgili eşim ve biricik hayat arkadaşım Yunus Nadi'nin ölümü münasebetile gerek gurbet eline telgraf çekmek, gerek burada ziyaretimize gelmek, cenaze merasimine iştirak etmek suretile bizi teselliye çalışan dostlarımıza, yazılarile ve sözlerile acımızı paylaşan rahmetlinin değerli meslek ve ülkü arkadaşlarına derin şükranlarımı sunarım.

Hazin seyahatimiz esnasında bize her türlü kolaylığı göstermek suretile ağır vazifemize yardım eden Dış İşleri Bakanlığımıza, alâkalı İsviçre ve Fransa hükûmetleri memurlarına ve «Cumhuriyet» vapurunun değerli süvarisi Sezai Dengizle emrindeki gemi efradına da ayrıca teşekkürü kendim ve çocuklarım için bir borç bilirim.

Nazime Nadi Abalıoğlu

Mr. Bevin dünkü nutku heyecanlı akisler uyandırdı

— Baştarafı 1 inci sahifede —

lenilen sözleri tasvib ettikleri görülüyordu.

İngilteredeki tefsirler

Londra 21 (a.a.) — Londralı yorumcular, Mr. Bevin'in nutkunun doğurduğu tepkileri inceliyerek, yeni Dış İşleri Bakanının, hakikî bir sosyalist ve hakikî bir demokrat sıfatile, komünist Rusyanın kontrolü altında bulunan Avrupa memleketlerindeki yeni tahakkümleri takbih etmek hususunda Mr. Churchill'den daha ileri gittiğini belirtmektedirler.

Gazeteler, Dış İşleri Bakanının güney doğu Avrupa hakkındaki imalarını bahis mevzuu etmektedirler.

İşçi partisinin gazetesi olan Daily Herald şöyle yazmaktadır:

«Mr. Bevin'in, totaliter bir rejimin diğer bir totaliter rejim yerine kaim olduğu Bulgaristan, Macaristan ve Rumanya hükûmetlerini açıkça reddedişi, İngilterenin durumunu bütün dünyaya tam manasile anlatmaktadır.»

Daily Telegraph gazetesi de, Mr. Bevin'in Bulgaristan, Rumanya ve Macaristan hakkında ileri sürdüğü fikirleri ve Amerikanın Balkan devletlerinde müşahede edilen yeni temayüllerden memnun olmadığını belirttikten sonra şunları yazıyor:

«Balkan yarımadasında İngilterenin doğrudan doğruya sorumlu olduğu tek memleket Yunanistandır ve bu memlekete, millete hükûmetini ve anayasasını intihab etmek imkânı verilmiştir.»

Liberal bir gazete olan Manchester Guardian ise, Mr. Bevin'in nutkunu gözden geçirerek her şeyin Müttefiklerin harbi kazanmalarına imkân veren kuvvetli birliği muhafaza etmelerine bağlı olduğu fikrini ileri sürmekte, fakat bu birliğin esassız uzlaşmalara ve sahte anlaşmalara istinad etmemesi gerektiğini ilâve etmektedir.

«Nutuklarda, yeniden, bir samimiyet ve açıklık gösterilmesine ihtiyaç vardır» diyen gazete, milletlerarası lisana yeni bir ruh ve zihniyetin nüfuz etmekte olduğunu ve yorumu Mr. Churchill, Mr. Eden ve Mr. Bevin tarafından ilham edildiğini belirttikten sonra şöyle demektedir:

«Amerikanın Bulgaristana olan notası bunun yeni bir alâmetidir. Bu ruh, insanların zorlukları açıkça ve cesaretle karşılamaları lâzım geldiği hakkında beslenen imandan doğmaktadır. Eğer Rusya bazı meselelerde, bizim görüşümüze iştirak edemiyecek olursa, bir ölü noktaya varılacaktır. Rusyanın İngiliz ve Amerikan milletlerini hakikî hissiyatını anlamaları bu bakımdan lâzımdır. Gene bu sebebledir ki, İngiliz görüşünün işçi partisinden bir sözcü tarafından samimî surette ifade edilmesi yerindedir. Zira, yabancı efkârın İngiliz partileri arasında ayrılık yaratarak menfaat temin edebileceği zehabına kapılması ihtimali vardır.»

Daily Mail şunları yazmaktadır:

«Mr. Bevin, Dış İşleri Bakanı sıfatile verdiği ilk nutukta, devamlılığın, İngiliz siyasetinde en hâkim vasıf olduğunu söylemşitir. Kendisinin Yugoslavya, Bulgaristan, Rumanya ve Macaristan hükûmetlerinin gösterdikleri tehlikeli durum hakkında söyledikleri cesaret vericidir. Bilhassa Mareşal Tito, Mr. Bevin'in sözleri üzerinde düşünüp ona göre hareket eder ve doymaz ihtiraslarını tatmin yolunda, güya Yunanlıların mezalim yaptığını ileri sürerek ortaya çıkardığı kötü propagandalara karşı Mr. Bevin tarafından haklı olarak yapılan tenkidleri hatırından çıkarmazsa çok iyi olur. Bütün demokrasi âlemi, komşularının malına göz diktiği anlaşılan Mareşal Tito'nun durumu karşısında müteyakkız bulunmaktadır.»

Amerika nutku nasıl karşıladı?

Londra 21 (a.a.) — Resmî Amerikan mahfilleri, Mr. Bevin'in Dış İşleri Bakanı sıfatile söylediği ilk nutku çok müsaid karşılamışlar ve sonra Balkanlarda teessüs etmekte bulunan rejimler hakkında yaptığı isabetli tenkidleri bilhassa takdir etmişlerdir.

Amerikan umumî efkârına göre, Yugoslavya, Bulgaristan, Rumanya ve Macaristan gibi memleketlerde, bir totaliter rejimin yerine diğer bir totaliter rejim kaim olmaktadır.

Ticaret Bakanının tüccarla hasbıhali

— Baştarafı 1 inci sahifede —

rupa pazarları bugün bizim mallarımıza kapalı bulunmaktadır. Halbuki alışmadığımız başka pazarlar yeni yeni maddeler aramaktadırlar. Bu itibarla hükûmetin vazifesi bu gibi yerlere ticaret ataşeleri göndererek incelemeler yaptırmaktır. Bununla braber, asıl iş serbest ticaret erbabına düşmektedir. Zira istihsal eyaletleri yüksek olan mallarımızın fiatları hükûmet tarafından düşürülmeğe çalışılmaktadır ve hayatı ucuzlatma bahsinde devlet mamullerinin fiatları indirilmeğe başlanmıştır. Nakliyat tarifelerinde tenzilât, hariçden motörlü vasıtalar ithali, 510 sayılı kararnamenin değiştirilmesile kâr hadlerinin indirilmesi gibi tedbirlerle bu çalışmalara devam edilmektedir ve edilecektir. Ancak, devlet mallarında tenzilât yalnız bir dereceye kadar mümkün olacaktır, zira bu malları yapan müesseseleri de yaşatmak gerektir.

Raif Karadeniz sözlerine devamla, tüccarlara hitaben şunları söyledi:

«— Bu işte sizin de vazifenizi yapmanız lâzımdır. Fevkalâde zamanların temin ettiği büyük kârlara alışanlar belki bunu yapmakta zorluk çekeceklerdir. Fakat, bu yapılmazsa bütün dünyadaki fiat düşmesinin acısını gene sizler çekeceksiniz.»

Ticaret Bakanının bu izahatından sonra bazı tüccarlar söz aldılar. Bu arada döviz kaynaklarının artırılması, ihracata prim verilerek farkın ithalâttan alınmasını istediler, serbest dövize doğru gitme tezini müdafaa ederek kâr hadlerinin indirilmesinin karaborsayı körükliyeceğini ileri sürdüer. Bazı tüccarlarımız da dış ticaret dairesi çalışmalarının ağır gittiğini işaret ettiler.

Ticaret Bakanımız bu mütalealara cevab vererek, prim esasının aleyhte olacağını, bu takdirde her fırsatta primin artırılması lâzım geleceğini, bunun ise tüccarı tembelliğe sevkedeceğini söyledi ve ileri sürülen diğer fikirlerin kendisine mektubla bildirilmesini istedi.

Raif Karadeniz öğleden sonra kuru meyva ihracatçılarının toplantısında bulundu ve bilhassa üzüm ihracı meselesi üzerinde tüccarlarla görüştü.

Ticaret Bakanı bu gece «Ege» vapurile Istanbula hareket etti. Bir iki gün orada kalacak ve sonra Ankaraya dönecektir.

Mensucat ve tekel maddelerinde ehemmiyetli indirmeler bekleniyor

Ankara 21 (Telefonla) — Hayatı ucuzlatmak için alınacak tedbirleri tespit etmek üzere hükûmet müesseselerinde yapılan incelemeler oldukça ilerlemiştir. Yakında yünlü, pamuklu ve diğer mensucatla Tekel maddelerinde fiatların ehemmiyetli nispette indirilmesi beklenmektedir.

Diğer taraftan, hükûmetin önayak olduğu bu indirmelerden sonra, tüccarın ve hususî müesseselerin de fiatları indirecekleri tabiî görülmektedir. Fakat ticarethanelerin, mallarında ne dereceye kadar tenzilât yaptıkları bir müddet sonra ayrıca tetkik edilecektir. Önümüzdeki aylarda umumiyetle bütün mallarda bir fiat düşüklüğü beklendiği için halkın bugünlerde pek fazla alışveriş etmediği ve yeni fiatları beklediği görülmektedir.

Hâdiseler Arasında — FELEK

Ticaret Bakanımızla derdleşme!

Muhterem Karadeniz!

Bendeniz evvelki gün bir arkadaşımla beraber Sultanhamamından Bahçekapısına inerken bir mağazanın önünde olağanüstü bir kalabalık gördüm. Arada bir polis kasketi de gözümüze ilişince merakımız arttı, sokulduk. İnik kepenkleri kırılmış bir mağazanın önünde yüzlerce adam birikmişti. Aralarına karıştık. Biri, ötekine lâciverd bir kumaş gösteriyordu. Mağazanın da bir kumaşçı dükkânı oluşu şüphelerimizi uyandırdı. Kalabalık arasında siyah yeldirmeli, başı örtülü mahud karaborsacı kadınların da bulunuşu orada bir dağıtma komedyası oynandığı kanaatini verdi. Kırık kepenğin önünde duran polis neferi kapı önündekilerin içeri girmesine müsaade etmiyordu. Sokulup sordum:

— Ne var burada?

— İngiliz kumaşları gelmiş de... Onları satıyorlar.

Toplanmış olanlara şöyle baktım. İçinde İngiliz kumaşı alabilecek, daha doğrusu İngiliz kumaşı giyebilecek on kişi yoktu. Üsttarafı mutlaka aldığını satmak için gelmiş daimî veya tesadüfî karaborsacılardı. Bunu görünce kanım oynadı. Hükûmet bu kumaşları ihtiyacı olanlar alsın diye tedbirler alırken böyle karaborsaçıların dükkânı sarmış olmalarından sinirlendim. Bir kenarda fırsat bekliyen iki, üç kara yeldirmeli karasinekleri göstererek:

— Bak, dedim! Bunlar İngiliz kumaşı giymeden yapamazlar. Analarından doğdukları gündenberi giydikleri İngiliz kumaşıdır.

Seslice konuştuğum için orada olanlar da bunu işittiler. Kimisi gülüştü, kimisinin yüzü buruştu. O sıra benim yanıma başında çekirğe yeşili şifon bir başörtüsü, sırtında bir erkek ceketi, altında emprime bir entari, sarışın bir taze geldi. Ben onu bir gün evvel Mısırçarşısı kapısı önünde diş fırçası satarken görmüştüm.

— Kardeşim, kumaşları satmağa başladılar mı? diye sordu. Ben zaten lâf edecek adam arıyordum. Hemen cevab verdim:

— Satıyorlarmış hemşire! Aman koş! İngiliz kumaşı bulamazsan sonra senin halin ne olur? dedim. Şaşaladı:

— A, a! Neden giymiyeyim, giyerim ya!

— E göster bakayım sırtındaki İngiliz kumaşını! deyince lâfı değiştirdi.

— Benim kardeşim cephede asker.. Sen biliyor musun?

— Herkes asker... Bununla alâkası yok! Sen şu İngiliz kumaşını ne yapacaksın?

— Naapiciym. Saticaam! Ben iki yüz lira kazanc vergisi veriyorum. Sen biliyor musun kardeşim.

— Hah! Ben de bunu anlamak istiyordum. Aman yürü, gir al...

— Alırım ya! Sen ne karışıyorsun? Eğer sen içeri girebilirsen al da bana sat! Metre başına sana yirmi lira kâr veririm.

Muhterem Bakanımız!

Bu konuşma hemen hemen harfi harfine hakikidir. Ve yüzlerce kişi, bir de polis memuru huzurunda cereyan etmiştir. Artık iş bu raddeye geldikten sonra bu alışverişe karaborsa demek reva mıdır?

İktısadi tedbirleri almakta, tatbik etmekte isabetlilikler veya isabetsizlikler oldu. Bunları kritik edecek değiliz. Lâkin cümlenin merak ettiği bir nokta var. Onların tercümanı olarak size sormak istiyorum:

Bu apaçık istifçilik ve karaborsacılık hareketlerini neden kovalamıyoruz? Neden bunlardan beş on tanesinin canını yakmıyoruz? Neden asıl ihtiyaç sahiblerinin alması lâzım gelen mallara üşüşen bu karasinekleri tepelemiyoruz? Teşkilâtımız mı, tahsisatımız mı, tertibatımız mı noksan?

Gönül istiyor ki bir gün sizinle birlikte bu karaborsacılar karargâhından geçelim ve bunların her türlü kanun ve yasağa kulak asmayarak apaçık nasıl çalıştıklarını ve hükûmet otoritelerini nasıl hiçe saydıklarını görelim. Bakınız, siz bizim kadar değil, bizden de fazla sinirlenmez misiniz?

Bu satırlar o infialin yüzde birini bile size ifade edemiyen belirtilerdir. Olağanüstü sıtma savaşı gibi geniş değil, olağanaltı da olsa şöyle bir hafif karaborsacılar savaşı yapsanız sayıları bini ancak bulan bu karasineklerden eser kalmaz. Ve halk rahat rahat alışveriş ederdi.

Derin saygılarımla. **B. FELEK**

Görülmemiş sıcaklar

— Baştarafı 1 inci sahifede —

sadhane bademа sıcaklığın bu kadar yükseleceğine ihtimal vermemektedir. Sıcaktan bunalan halk sucu, şerbetçi, dondurmacı dükkânlarına üşüşmüş plâjları doldurmuştur. Dün gene bazı semtlerde su büsbütün kesilmiştir.

Sıcaklardan bir adam öldü

Dün, Tahtakalede bir dükkândan buz almağa giden Yordan isimli biri; sıcaktan düşüp ölmüştür.

Ankarada sıcaklar

Ankara 21 (Telefonla) — Memleketin bir çok yerlerinde olduğu gibi Ankarada da şiddetli bir sıcak hüküm sürmektedir. Bugün şehrimizde hararet gölgede 37,2 dereceye kadar çıkmıştır.

Dünkü orman yangını başlangıcı

Dün gece Erenköy civarında, Kayışdağı eteklerinde fundalık ve otların tutuşmasile bir yangı nçıkmış, fakat yeni bir orman yangınına başlangıç olabilecek bu ateş vaktinde yetişilerek kısa bir zamanda söndürülmüştür. Yangının dünkü sıcakların tesirile otların tutuşmasından çıktığı tahmin edilmektedir.

Ölüm

Bakkalbaşı rahmetli Tevfik Beyin hemşirezadesi, rahmetli Ali Yaver Beyin mahtumu, Refik Bakkalbaşının halazadesi HİKMET BAKKALBAŞI 21-8-945 günü saat 16 da Çamlıcadaki evinde vefat etmiştir. Cenazesi 22-8-945 çarşamba günü saat 12 de Üsküdar Topanelioğlu Millet bahçesi karşısında Neşetbey sokağında Bakkalbaşı köşkünden kaldırılarak Karacaahmeddeki aile makberesine defnedilecektir. Merhuma Tanrıdan rahmet, kederdide ailesine sabrı cemil dileriz.

AMCABEY VE SAATLER!..

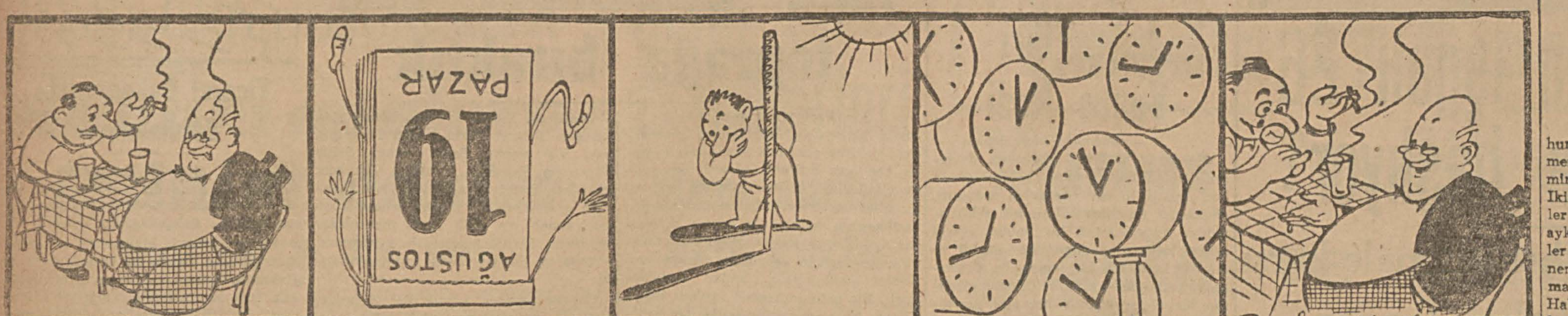

— Bulgaristanda saat satışı yasak edilmiş dediler de birdenbire saatin önemini düşündüm Amcabey...

... Meselâ, kolumdaki şu saat olmasa, öyle sanıyorum ki, bütün günüm altüst olur!..

... İlk çağ insanları gibi gölgelere bakıp vakti anlamağa çalışacak değilim a!..

... Meydan saatlerine de pek güven olmaz, her biri ayrı bir hava çalar...

A. — Belediyeciler sağ olsun bayım!.. Çöp toplamağa gelirler, bilirsin ki vakit öğledir!.. Sokakları sulamağa çıkarlar, anlarsın ki vakit ikindidir...

Bir Rus hikâyesi

Çıkınlı adam

Yazan : Valantin Katayev

Sigaramdan son bir nefes çekerek fırlatıp attım. İzmarit yere çarptı ve kızıl kıvılcımlar halinde etrafa saçıldı. Denizden bir rüzgâr esti, korları yerlerde sürükledi. Sonra bu korlar, birbiri ardınca söndüler. Bunlardan yalnız sonuncusu, en büyüğü; tümseklerden atlıyarak, yerlerde sürüklenmekte devam etti. Amma kısa bir zaman sonra o da söndü. Yıldızlara bakılırsa, nöbet değişmesine daha iki saat vardı. Âşık olduğum için hiç uykum yoktu. Amma uykusuz geçen bu gece beni yoruyordu. Düşüncelerim artık akıcılığını ve inceliğini kaybetmişti. Garib bir karışıklık içinde, parça parça bölünerek ve değişerek kafama geliyorlardı. Ben bir an önce şafağın sökmesini, nöbetin bitmesini ve gündüz olmasını istiyordum. Sevgilimi kabil olduğu kadar çabuk görmek istiyordum. Sevgilime olan aşkım, ne şüphe, ne de tereddüde yer kalmadığı, ancak bitmez tükenmez bir hassasiyetin ve azab çekmenin hâkim olduğu o mes'ud devresinde idi. Birbirimize, henüz, aşklarımızdan bahsetmemiştik. Ben işi uzatıyordum. Susmak ve sevgilimin gözlerinin her geçen gün biraz daha karardıklarını, daha sevimli, daha güzel bir hal aldıklarını görmek bana ağır bir zevk veriyordu. Ona o basit ve fevkalâde «seviyorum» kelimesini söylemekten korkmaklığım, sevgimden şüphe ettiğimden veya sevgimin bu kelimeyi söylemeden de anlaşılacağından değil, fakat içinde yaşadığım anın, söyliyeceğim o tek kelime ile bozulmasından korkacak kadar fevkalâde güzel oluşundan ileri geliyordu. Gelecek daha kuvvetli, daha güzel, daha büyük olabilirdi; amma bunun, içinde yaşadığım andan daha güzel, daha parlak olamıyacağını biliyor ve hissediyordum. İşte bunun için susuyordum.

Çivili ahırında nöbet beklediğim yazlığın kapısından ayak sesleri duyuldu. Karşıki tahta perdelerin ardında, yıldızlı gökyüzünde bir gölge belirdi. Bu, bitişik nöbet yerinin nöbetçisi Kreydiç'di. Başının hizasında, biraz yukarısında, Japon tüfeğinin kocaman ve sivri süngüsü ışıldıyordu. Nöbetçi öksürdü ve sordu:

— Acaba saat üç var mı?

— Bilmiyorum. Herhalde olmalı. Epey daha bekliyeceğiz.. Yoksa bıktın mı?.

— Yoo, bıkmasına bıkmadım.. Lâf olsun diye sordum. Sigaran var mı?

Sigaram olduğunu söyledim. Kapıdan ve yoldan geçerek tahtaperdeye yaklaştım, sigara kutusunu uzattım. Kreydiç bir sigara seçti, parmaklarile yumuşattı, bıyıklarının arasına yerleştirdi ve ellerini bir boru gibi yaparak yaktı. Yanan ateşle, karanlığın içinde, elmacık kemikleri çıkık bir yüz, kırışıklarla örtülü bir alın, pos bıyıklar ve viziyeri kulağın üzerinde siyah bir köylü kasketi aydınlandı. Nöbetçi yerinde saymağa başladı. Sigaramı alır almaz kalkıp gitmesini pek de uygun bulmadığı besbelli idi.

— Nasıl, sizin nöbet yerinde vukuat falan olmuyor mu?. diye sordum. Lâğım falan kazmağa teşebbüs eden yok mu?

Arkadaşımın nöbet beklediği ahıra girmek için dün gece, derin bir lâğım kazmışlardı. Arkadaşım:

— Allaha şükür vukuat falan yok, cevabını verdi. Dün geceki teşebbüs bir budalalıktan başka bir şey değil.. Hırsızlar oradan ne aşırabilir sanki?. Bir kelime ile hiçbir şey.. Orada çürük hastane çamaşırlarından başka bir şeycikler yok ki.. Sonra insan geceleyin ne görebilir?. Bütün bina arabalarla çevrili...

— Bu zamanda çamaşır da para eder, dedim.

Arkadaşım elini sallıyarak:

— Ne parası canım, dedi ve karanlıkta kızıl bir nokta halinde yanan sigarasını götürerek uzaklaştı.

Omuzumdaki kocaman ve ağır tüfeğin kayışını düzelttim. Amma gene de rahat edemedim. Köprücük kemiğim acıyor, elim uyuşuyordu.

İri sonbahar yıldız burcları, ağır ağır ve kolaylıkla yer değiştiriyorlardı. Ağaçlar ve otlar, kımıldamadan, siyah ve hareketsiz duruyorlardı. Kapının üzerindeki, boyalı teneke bir abajurla örtülü, elektrik lâmbası, kırmızımtrak yorgun bir ışıkla yanıyordu. Bu lâmba ile aydınlanmış evi, duvarı, motosiklet ve toprak, hakikî değilmiş de ölü imiş gibi görünüyordu.

Ben gene düşünceye daldım.

Amma bu defa aşkımı ve saadetimi değil de, kendimi ve sevdiğim kızı düşünüyordum. Sevgilim, bundan bir kaç gün önce gördüğüm halile gözümün önüne geliyordu. O gün, benimle yanyana, yazlık tramvayının son istasyonu ardında, batmakta olan güneşin karşısında, stepte, bir kurganın üzerine oturmuştu. Denizden, güneşin battığı istikamete doğru, sonbahara mahsus, üşümüştü. Dirseklerine kadar açık olan kuvvetli, serin bir rüzgâr esmişti. Kız kollarile diz kapaklarını tutmuş ve öne doğru eğilmiş, gözlerini kırpıştırarak, koyu kirpikleri arasından güneşe bakmıştı. Rüzgâr, bir bayrak gibi, ince bluzunu, felânel etekliğini, titretiyor; ustaca bağlanmış, esmer müselleslerle süslü leylâk rengindeki ipek eşarpının altından ensesine ve kulakları üzerine düşen buklelerini oynatıyordu. Güneşten yanmış kollarında, tamamen çocuklarınkini andıran incecik kıllar pırıldıyordu. Çok alçak, pembe, amma henüz pırıltısını kaybetmemiş güneş, bunları tatlı bir altın rengine boyuyordu. Rüzgâr, onların kurumuş esmer sapları arasından geçerken ıslık çalıyordu. Kız:

«Bakın bakın, demişti, denize bakın!. Nasıl pürtük pürtük!. Bana öyle geliyor ki insan parmağını denizin üstünde dolaştırsa, şerid halinde bir iz kalacak. Öyle değil mi?»

Tamamen başka şey düşünerek, dalgın dalgın:

— Evet, öyle, demiştim.

Sonra kız, başından eşarpını çıkardı ve yüzümü örttü. Eşarp rüzgârla dalgalandı. Onun pırıl pırıl yanan ipekleri arasından her şey: Batmakta olan güneş de, step de, tozlar da, şose boyunca koşmakta olan oyuncak otomobil de, leylâk renginde ve parlak görünüyordu. Eşarp, insanın içini gıcıklıyan güzel ve hafif bir koku çıkarıyordu. Herhalde, bu, kızın saçlarının kokusu olsa gerekti.

— Ne güzel!, diye söylenmiştim.

Kız, yüzümden eşarpı almış, esmer müsellesli mavi lekeler uzun müddet gözlerimden kaybolmamıştı. Gözlerimi kapadığım zaman ise, mavi müsellesli esmer lekeler gözlerimin önünde yüzmeğe başlamışlardı.

Gene canım, kabil olduğu kadar çabuk, kızı görmek istedi.

Rüzgâr daha sert ve daha soğuk esti. Gece bütün saman yollarile; bütün burclarile ürperdi ve yerini sabaha bırağmağa başladı. Kapının üzerindeki elektrik lâmbası daha donuk yanıyordu. Bu lâmbanın aydınlattığı duvar, daha cansız bir hal almıştı. Küçük yıldızlar eriyor, yalnız en büyükleri ve en parlakları kalıyordu. Zuhalin altında, tam bunun yükseldiği yerin üstünde, yeni, büyük, soğuk ve parlak bir yıldız göründü: Sanki Zuhal bunu, bir iple arkasından, denizden çekip çıkarmıştı. Bu yeni yıldızlardan da, denize gümüş - beyaz bir sütun uzandı. «Sabah yıldızı» diye düşündüm ve birdenbire uykum geldi. Kirpiklerim ağırlaştı, kuvvetle aşağı doğru çekildiler. Vücudümü, tatlı bir gevşeklik kapladı, düşüncelerim bulandı. Motosikletin yanına gidip, yere oturdum. Uyumamağa gayret ederek, denizin üstündeki sütunun nasıl parladığını, denizin nasıl morardığını, karardığını, ağaçların yeşil dallarile nasıl titreştiklerini daha hayal meyal görüyordum.

Sonra bir şey, beni şiddetle dürttü. Sanki beynimin içinden hızla ve acele birkaç kırmızı ve çıngıraklı sicim geçirmişler gibi oldum. Uyandım. Şiddetli ve telâşlı bir takım düdük sesleri duydum. «Kreydiç'in nöbet yerinde her halde bir şeyler oldu» diye düşündüm ve tüfeğimi dikine tutarak kapıya atıldım. Ortalık pembeleşmiş ve ışımıştı. Her taraf sabah tozu ve çiy kokuyordu. Kan şiddetle dimağıma ve kollarıma hücum etti. Ayaklarım kuvvetli ve çevik bir hal aldı. Kapıya çıktım ve sokak boyunca sola, Kreydiç'in bulunduğu nöbet yerine baktım. Orada yazlıklar bitiyor, killi, meyilli bir uçurum başlıyordu. Ortalıkta kimsecikler yoktu. Buna karşılık ayak sesleri ve Kreydiç'in kalın sesi duyuldu:

— Dur!.. Dur!.

Bu haykırış üzerine uçuruma doğru koştum. Uçurumun kenarında, üstü başı partal, kocaman çıkınlı gülünç bir adam gördüm. Bu adam, başını omuzları arasına kısmış ve yana eğmişti. Ellerile de, öne ve yukarıya kaldırmış olduğu halde, kocaman bir çıkın yakalamış, alabildiğine bayır aşağı koşuyordu. Kreydiç elinde tüfeği onu kovalıyor ve bağırıyordu:

— Dur!. Dur!.

Çıkınlı adam uçurumun kenarına kadar koştu ve bayırasağı kendini bıraktı. Bayır benden yirmi beş adım kadar ileride idi. Hırsız bana o kadar yakındı ki, onun dejenere insanlara hâs, dar alınlı, ebleh ve gergin suratını açıkça görüyordum.

— Dur!. diye ben de, bağırdım.

Hırsız başını çevirmedi ve kaçmağa devam etti. Birdenbire bana bir şeyler oldu. Kan, kalbimden ayaklarıma doğru yayıldı. Kafam buz gibi soğudu. Tavşan gibi kaçmakta olan bu adama karşı duyduğum nefretten sapsarı kesildiğimi hissettim:

— Ah hergele!. diye haykırdım ve tüfeğimi kaldırdım. Herifin göğsünü arpacığın hizasına getirerek kurşunun boşa gitmemesi için nekadar ilerisine ateş etmem gerektiğini hesablamağa koyuldum. Yeni ve yakıcı bir duygu yüreğimi burguluyordu. Bu duygudan sarhoş oluyordum. Hırsız biraz daha yaklaştı. «Tamam!» diye düşündüm ve ateş eder etmez ortaya çıkacak kuvvetli sarsıntıya dayanabilmem için, tüfeğin kabzasını sağlamca omzuma dayadım ve başımla kabzayı bastırdım. Kaçan adamın arpacıktan ayrılmasına yer kalmıyacak bir surette tüfeğimi hareket ettirerek tetiği çektim. Tüfeğin sürgüsü, boğuk, madenî bir ses çıkardı ve ben o anda nöbete çıkarken tüfeğimi doldurmağı unuttuğumu hatırladım. Tüfeğimi omzumdan indirdiğim zaman, herhalde hırsız beni görmüş olacak ki, sapmak istedi. Ayağı takılarak çıkınile beraber yere yuvarlandı. Ben ve Kreydiç, iki taraftan birden yetişerek herifin üzerine çöktük.

Sonra, çaldığımız düdükler üzerine, devriyeler de yetişti. Hırsızın, kollarını arkasına nasıl büktüğümüzü, Kreydiçin, herifin kemikli suratına iki yumruk indirerek:

— Köpoğlu köpek, sen çal biz hesabını verelim!. Seni köpek gibi, bir kurşunla gebertmek lâzım, dediğini hatırlıyorum.

Adamın partal kılığına, kara tırnaklı ayaklarına, buruşuk alnına, korkudan küçülmüş gözlerine, soğuktan morarmış dudaklarına bakıyordum. Herifin hali garibime, hattâ tuhafıma gitti. Birdenbire, nöbete çıkarken tüfeğimi doldursaydım ne olabileceğini açıkça gözümün önüne getirdim. Onu herhalde öldürürdüm. O takdirde adam, içinde çamşır bulunan bu kirli çıkının yanıbaşında, yüzükoyun yerde yatacaktı. Adamın ensesinde, küçücük siyah bir delik bulunacak, yerde de bir kan birikintisi olacaktı. Tıpkı 1917 yılı 11 temmuzunda, 1001 râkımlı tepede, gözümün önünde öldürülen Rumanyalı askerde olduğu gibi adamın elleri ve ayakları, yavaş yavaş sararacak, sonra moraracak, soğuk ve kaskatı bir hal alacaktı.

Bu arada güneş yükselmişti. Deniz, güneşin altında, pembe bir gümüş gibi yanıyordu. Ahırlar, bahçeler, yazlıklar, sıcak bir ten rengine boyanmışlardı. Yerlerde, uzun, ıslak ve soğuk gölgeler yanıyordu. Ben titriyordum. Ama soğuktan mı, yoksa bir başka şeyden mi titriyordum, bunu bilmiyordum.

Rusçadan çeviren:
Hasan Âli Ediz

Tuzla - Çayırova Teknik Bahçıvanlık Okulu Satınalma Komisyonundan:

Cinsi	Miktarı	Muh. Fi. Lira K.	İlk Tem. Lira K.	Eksiltmenin Nev'i	Saati
900 gramlık ekmek	50.000 Ad.	33	1237 50	Kapalı zarf	10,30
Turyağı	1.000 Kilo	3 43	257 25	Açık eksiltme	11,00
Sadeyağı	2.500 »	4 84	907 50	Pazarlık	11,15
Odun	200.000 »	4 39	658 50	Kapalı zarf	11,30

9/8/945 perşembe günü eksiltmesi yapılan okulumuzun muhtelif yiyecek ve yakacak maddelerinden yukarıda yazılı ekmek, turyağı ve oduna talib çıkmadığından ve sadeyağına da teklif olunan fiat haddi lâyık görülmediğinden tekrar eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 28/8/945 salı günü hizalarında gösterilen saatlerde okulda yapılacaktır. Kapalı zarf usulile ihale edilecek olanların teklif mektubları eksiltme saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyona verilecektir. İhale bedeli on bin lirayı tecavüz ettiği takdirde kat'i ihalesi merkezden istizana mütevakkıftır. Şartnameler cumartesi ve pazardan başka her gün okulda görülebilir. İsteklilerin eksiltme gününde kanunda yazılı vesikalarla ve teminatlarile birlikte gelmeleri. (10810)

Bayındırlık Bakanlığından :

Narlı - Gazianteb hattı Km. (15+00—51+500) arasındaki normal demiryol güzergâhının varyant etüdü kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 3/9/945 tarihine raslıyan pazartesi günü saat 16 da Bakanlığımız Demiryollar ve Limanlar İnşaat Başkanlığındaki Eksiltme Komisyonu odasında yapılacaktır.

2 — Bu etüdün tahmin edilen bedeli 15750 lira ve geçici teminatı 1181 lira 25 kuruştur.

3 — Sözleşme projesi, eksiltme şartlaşması, etüd genel şartlaşması, güzergâh plânı ve diğer evraktan teşekkül eden bir takım eksiltme evrakı 75 kuruş karşılığında Demiryollar İnşaat Dairesinden alınabilir.

4 — Bu eksiltmeye girmek istiyenlerin yüksek mühendis olmaları ve demiryolu etüd işlerinde başarı ile çalışmış bulunduklarına dair vesika göstermeleri ve eksiltmenin yapılacağı tarihten en az üç gün evvel Bakanlığımıza başvurarak birer ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

5 — İstekliler geçici teminatlarını, ehliyet vesikalarını ve eksiltme evrakını, eksiltme şartlaşmasına ve 2490 sayılı kanuna uygun olarak hazırlıyacakları teklif zarflarına koyarak eksiltmenin yapılacağı saatten bir saat öncesine kadar makbuz karşılığında Eksiltme Komisyonu Başkanlığına vermiş olacaklardır. (10852)

HALKIN DİLİNDEN
DİLEKLER, ŞİKAYETLER VE FİKİRLER

Şehrimizde barınacak yer bulamıyanların acıklı hali

İstanbulda mesken buhranı çok feci bir safhaya girmiş bulunuyor. Diğer vilâyetlerden gelerek şehrimize yerleşmek mecburiyetinde olan memur ve iş adamlarının aileleri bu yüzden çok perişan bir vaziyete düşmekte, hattâ sokak ortasında kalmaktadırlar. Gümrük muhafaza memurlarından okuyucumuz Şükrü Yalçınkaya ailesinin durumu buna pek güzel bir misal teşkil edebilir. Bu zat bize yazdığı bir mektubda şöyle derd yanıyor:

«Kırklarelinden naklen altı çocuğumla birlikte İstanbula geldim. Aylardanberi Yeşilköyden Erenköye kadar İstanbulu karış karış dolaştığım halde ailemi barındıracak bir oda bulamadım. Yer yok değil, var. Fakat ev ve oda sahiblerinin her biri ayrı bir terane tutturmuşlar. «Kendimiz oturacağız», «çocukluya vermeyiz!», «tamir ettireceğiz!», «satmak niyetindeyiz!» Anlaşılıyor ki kiraz elin oynaması, yani hava parası tediyesi lâzım. Ona da bizim kudretimiz yok. Şimdi nerede barınıyoruz, biliyor musunuz? Ortaköyde millî emlâkten bir evin gölgesinde. Kızılay, parasile bir çadır kiralasa çocuklarımı bir bez altına sığınabilmiş olmaktan dolayı sonsuz bir sevinç duyacağım. Fakat bu da galiba kabil değil! Bizim gibilere yer bulmaları için yardım edecek, yol gösterecek bir makam yok mudur?»

Belediyede bir kurul boş evleri, odaları tesbit ediyor, kaydolunanların sıra ile bunlardan faydalanmalarını sağlıyordu. Bu kurulun faaliyeti şimdi ne merkezdedir, pek iyi bilmiyoruz. Fakat görülüyor ki durum çok acıklıdır. İstanbulda açıkta kalmış olan hiç şüphesiz sade Şükrü Yalçınkaya ailesi değildir. Onlar gibi yüzlerce, hattâ binlercesi muavenet beklemektedir. O kurulun teşkilâtını genişletmek ve vazifesini hakkile ifa etmesini temin eylemek gerektir. Belediye ve buna benzer müesseselerimiz sade vatandaşların kendilerine bir takım mükellefiyetlerle bağlı olduklarını sanmamalı, kendilerinin de vatandaşlara karşı bu çeşid ödevler ifa etmek mecburiyetinde bulunduklarını hatırlamalıdırlar.

***

Davudpaşa ve civarı halkının dertleri

Kocamustafapaşa caddesi, Davudpaşa mahallesi ve civarı sakinleri adına kalabalık bir grup tarafından imzalanarak gazetemize gönderilen bir mektub (acınacak haldeyiz!) cümlesile başlıyor ve esaslı iki büyük sıkıntıdan bahsediyor:

«1 — Semtimizde Belediyeye aid tek çeşme vardır. Günde ancak bir kaç saat akar. O da geceyarısından sonra. Genç, ihtiyar, çoluk çocuk sahaba karşı kovalarla, bakraçlarla, tenekelerle çeşmeye öyle bir hücum ederler ki sormayın. Kavga, dövüş, tekme, tokat. Su tedarikine ihtiyacı olmıyanlar da bu gürültü neticesi rahatsız olur, uyanırlar. Sanki su halka yetmiş de fazla gelmiş gibi araya sakalar da karışır. Yurddaşların bir kısmı acı kuyu suyu içiyor ve kullanıyorlar. Çünkü terkos suyunun tenekesi 25 - 30 kuruşadır. O da istediğiniz kadar bulunmuyor. Evlerdeki terkos musluklarından da 24 saatte ancak bir saat su veriliyor. Çok perişan bir durumdayız. Bir an evvel bu susuzluktan kurtarılmamızı rica ediyoruz.

2 — Nakliye vasıtalarımızın eksikliğinden, intizamsızlığından şikâyetçiyiz. Kalabalık bir çevre teşkil eden civarımız halkını şehrin merkezine götürüp getirmeğe gayret eden üç eski otobüstür. Bunlar da ekseriya gündüzleri cenaze törenlerine iştirak ederler. Hele Aksaraydan Cerrahpaşaya inleye inleye yaya çıkan hastaları gördükçe insanın yüreği parça parça oluyor. Sabah, akşam derseniz, on sekizer kişilik arabalara kırk, elli kişi üstüste doluyor. Ne olur Belediyemiz otobüslerinden iki tanesine hiç olmazsa sabah, akşam semtimize üçer sefer yapması için müsaade versel!»

Davudpaşalıların isteklerini sütunlarımıza aynen geçirdik. Bu haklı dileklerin lâyık oldukları ehemmiyetle karşılanarak yerlerine getirilmelerini biz de temenni ederiz.

***

Boğazın Anadolu yakası tarifesinde küçük bir değişiklik isteniliyor

Kanlıcada Anadoluhisarı caddesinde 28 numarada okuyucumuz Semih Tunçman yazıyor:

«Öğleden sonra ekseri Kanlıcalıların İstanbula indikleri 13,35 vapuru sık sık 15 ile 25 dakika arası bir gecikme yapıyor. Aynı zamanda bu sefere tahsis edilen vapur çok küçük olduğu için yolcular Köprüye kadar ayakta kalıyorlar. Bundan evvelki 11,50 vapuru vâkıa büyükse de tam deniz banyosu ve yemek zamanına tesadüf ettiği için ondan istifade kabil olmuyor. 13,35 ten sonraki vapura gelince, 15 tedir, onunla da çok geç kalınıyor. Bunun için Denizyolları şehir işletmesinden küçük bir ricada bulunuyoruz. Ya 13,35 için büyükçe bir vapur tahsis edilsin, yahud da 13,35 ile 15 arasında mümkünse bir başka vapur daha iskelemize uğratılsın!»

***

Sivrihisarda sigara bulunamıyor!

Sivrihisarda Demirci mahallesinde okuyucumuz Mustafa oğlu Hüseyin Sargın, kasabalarında (Tekel) maddelerinden bir kısmının güç bulunduğundan şikâyet ederek diyor ki:

«Memleketin her tarafında (Tekel) maddelerinin her birinden ikişer aylık stok bulunması esas olduğu halde kazamızda ekseri zamanlar sigara sıkıntısı çekilmektedir. Bu hal, sigaraların gelir gelmez kapışılmasına ve derhal karaborsaya intikal etmelerine sebebiyet veriyor. Tekel idaresinden Sivrihisar tiryakilerinin bu müşkül durumdan kurtarılmasını dilerim.»

***

Köprü merdivenlerindeki kargaşalık

Bizde bazan iyi usuller çarçabuk terkedilir. Köprü merdivenleri meselesinde de öyle oldu. Bir vakitler merdivenlerin bir kısmı inenlere, bir kısmı da çıkanlara tahsis edilmişti. Herkes rahat ediyordu. Son zamanlarda her nedense bu esasa riayet edilmez oldu. E. Kılınçay da bundan şikâyetçi. Okuyucumuz diyor ki:

«Hele Kadıköy - Haydarpaşa vapurlarının da Köprünün Boğaziçi iskelelerine yanaşmaları usulü ihdas olunalıdanberi aynı merdivenden inilip çıkılması tahammül edilmez mücadelelere yol açan bir şekil aldı. Hem vatandaşlar zorluk çekiyorlar, hem de işlerine geç kalıyorlar. İlgili makamın iniş ve çıkış için başka başka merdivenler ayırmasını ve esasen tatbik cihetini de ciddiyetle sağlamasını dilerim.»

***

Davar vergisi neden bir yıllık alınıyor?

Bursadaki okuyucularımızdan Mehmed Özkentliden şu mektubu aldık:

«Bütçe yılı başlangıcının haziran ayından ocak ayına nakledilmesi dolayısile her türlü vergiler yedi aylık olmak üzere tahsil edilirlerken davar vergisi gene bir yıllık alındı. Bazı memurlara sorduk «Yeni konulan esasın davar vergisile alâkası yoktur!» cevabını verdiler. Fakat niçin alâkası olmadığını izah etmediler Bundan dolayı şu mektubumuzla ilgili makamların davar vergisinin vaziyeti hakkında bizi aydınlatmasını rica ediyoruz.»

Kur'andan
ÂYETLER
ve
Nesirler

Safahat şairi merhum
MEHMED AKİF ERSOY

Şerheden:
ÖMER RIZA DOĞRUL

YÜKSEL YAYINEVİ
NEŞRİYATINDAN
Fiatı 5 lira.

Türkiyede demokrasinin tekâmülü

— Baştarafı 1 inci sahifede —

huriyet Halk Partisini kuranlar, bu memlekette bir garblı demokrasi rejimini geliştirmek amacını gütmüşlerdir. İkinci bir parti için ne zaman denemeler ve teşebbüsler olmuşsa, anayasaya aykırı olmadığı için, bunu hoş görmüşler ve teşvik etmişlerdir. Eğer bu denemeler ve teşebbüsler muvaffak olmamışsa, bunun kusuru Cumhuriyet Halk Partisinde değildir. Bilâkis Cumhuriyet Halk Partisinin liderleri ve fikir adamları, açık bir program etrafında yeni siyasî faaliyetlerin teşkilâtlanma şartlarının henüz olgunlaşmamış olmasına esef etmişlerdir. Bu liderlerin ve fikir adamlarının rejim için açık düsturları şu idi: «Ne terör ne anarşi = İsmet İnönü!» basın hürriyetinden doğabilecek fenalıkların önüne geçmenin tek çaresi gene basın hürriyeti olduğunu da Atatürk söylemiştir.

Bizzat Cumhuriyet Halk Partisi demokratik bir kurum olarak doğmuştur ve devam etmiştir. Bu parti kapılarını herkese açtı, hiç kimseyi meclis kürsüsündeki ve gazete sütunlarındaki tenkidlerinden sorumlu tutmadı ve içinden atmadı. Parti, tâ köy ocaklarından yüksek idare heyetlerine kadar tartışmayı, denetleşmeyi esas tuttu. Rejimi, demokrasi gereklerine göre, tabiileştirmeğe çalıştı. Son yıllarda parti içinde bağımsız bir grup vücude getirmek, seçimlerde adayların sayısını artırmak, nihayet son seçimleri tamamile serbest bırakmak gibi hareketler, hiç şüphesiz, bu tabiileştirme yolunda ve sadece Türkiyede demokrasi rejimini tekâmül ettirmek için atılmış adımlardır.

Demokrasi için şartlar nedir?

Vatandaşları, memleketi idare etmek ve ilerletmek bakımından, ayıran fikirler kadar parti olmak, bu fikirler her türlü vasıtalarla serbestçe savunulabilmek, basın hürriyeti sağlanmak!

Bütün dünya milletlerinin ölüm kalım boğazlaşmasına atıldıkları ve en büyük demokrasilerden bile parti birleştirmelerini ve basın kontrolunu gerektiren İkinci Dünya Harbi sırasında bu mümkün olmamışsa, Cumhuriyet Halk Partisinin onları arzu etmemelerinden değildir. Çünkü yazı, kendi öz prensiplerine ve ülküsüne ve anayasaya karşı koymaksızın böyle bir şey yapamazdı.

Sadece inkılâbı ve millî varlığı savunma kaygılarından doğan geçici engeller kalkacaktır. Bu memlekette de partiler kurulacaktır ve basın yalnız bağımsız mahkemeler tarafından tatbik olunan kanunlara karşı sorumlu olacaktır.

Türk demokrasisinin bu tabiî tekâmülünü ve onlara garblı bir demokrasinin bütün gereklerini yerine getirecek şartların olgunlaşmış olmasını, en başta biz, Cumhuriyet Halk Partisinden olanlar sevincle karşılıyoruz.

Kimsenin zoru altında veya kimseye hoş görünmek için rejim değiştirmiyoruz veya tadil etmiyoruz; Demokrasimiz tekâmülünü takib etmektedir.

Bu sırada bütün vatandaşlar Türk demokrasisinin sağlam ve iyi temeller ve gelenekler üzerine kurulmasını isterlerse, yahud, kendilerine bu hatırlatılırsa, bunu «ısmarlama bir muhalefet» arzu ediliyor gibi göstermemek lâzımdır. Çünkü biz demokrasi rejimlerindeki parti ve basın hürriyetlerinin sağlam ve iyi temeller ve gelenekler üzerine kurulmuş olanlarile kurulmuş olmıyanları arasındaki farkı ve onun bir taraf için mesud olduğu kadar öbür taraf için korkunç souuclarını da gördük.

Vatandaşları şahıslar ve şahsî hırslar etrafında bir parçalanmaya değil, açık fikirlerden ve prensiplerden yuğrulmuş parti programları arasında saflarını seçmeğe davet etmek, muhalefet mi ısmarlamaktır? yoksa Türk demokrasisinin selâmetini mi aramaktır? Gene aynı selâmet bakımından bağımsız mahkemeler tarafından tatbik edilecek iyi bir basın ve yayın kanunu lâzım değil midir?

Hür basını sövüşmeler, iftiralar, kaba «şahsiyat» ve şantajlar için mi kullanacağız, yoksa fikirlerimizi serbestçe savunmak, vatandaşlarımızın kendi prensipleri etrafında toplanmağa çağırmak için mi?

Yeni partiler olacak da Cumhuriyet Halk Partisi savaşından vaz mı geçecektir?

Partiler içindeki disiplinli çalışma ve tenkidlerle, partilerin karşılıklı fikir tartışmaları ve savaşları arasında bir fark olmıyacak mıdır?

İşte biz meseleyi böyle koyduk ve hayırlısını bu gayelere ulaşılmasında görüyoruz.

Falih Rıfkı ATAY

Yol köprülerinin hesabları için yardımcı cetveller

J. Karig'in Y. Mühendis Süha, N. Somer tarafından dilimize çevrilen bu mühim eseri yayınlanmıştır. Fiatı 200 kuruştur.

ÜNİVERSİTE KİTABEVİ

Yüksek Ziraat Enstitüsü Veteriner Fakültesi Askerî Kısmının Kayıd ve Kabul Şartları:

1 — Ankarada Askerî Veteriner Okuluna bu yıl sivil tam devreli liselerden iyi ve pek iyi derecede mezun olan ve olgunluk imtihanlarını vermiş olmak şartile talebe kabul edilecektir.

İsteklilerin aşağıdaki vasıf ve şartları haiz olması lâzımdır.

a) Türkiye Cumhuriyeti tebaasından olmak,
b) Yaşı 18 - 21 olmak,
c) Beden teşekkülleri ve sıhhati orduda ve her iklimde faal hizmete müsaid olmak (dil rekâketi olanlar alınmaz.)
d) Tavır ve hareketi, ahlâkı kusursuz ve sosyetesi sağlam olmak,
e) Ailesinin hiçbir fena hal ve şöhreti olmamak (zabıta vesikası ibraz etmek).

2 — İsteklilerin müracaat istidalarına şu vesikaların bağlanması lâzımdır:

a) Nüfus cüzdanı veya musaddak sureti,
b) Sıhhati hakkında tam teşekküllü askerî hastane raporu ve aşı kâğıdı,
c) Lise mezuniyet ve olgunluk şahadetnamesi veya tasdikli sureti,
d) Okula alındığı takdirde askerî kanun, nizam ve talimatları kabul ettiği hakkında velisinin ve kendisinin Noterlikten tasdikli taahhüd senedi,
e) Sar'alı, uyurken gezen, sidikli, bayılma ve çırpınmağa müptelâ olmadığı hakkında velilerinin Noterlikten tasdikli taahhüdnamesi (bu gibi hastalıklardan birile okula girmezden evvel malûl oldukları sonradan anlaşılanlar okuldan çıkarılır ve bu müddete aid hükûmet masrafarı velilerine ödettirilir.)

3 — İstekliler bulundukları mahallerdeki askerlik şubelerine istida ile müracaat edecekler ve şubelerince ikinci maddede bildirilen evrakı ikmal ettirdikten sonra Ankarada Yüksek Ziraat Enstitüsü Veteriner Fakültesi Askerî Talebe Âmirliğine gönderilecektir.

4 — Müracaat müddeti eylûlün yirmisine kadardır, ondan sonra müracaat kabul edilemez.

5 — Kabul, dühul imtihanına bağlı değildir. Şehadetname derecelerine ve müracaat sırasına göredir. İstekli adedi tamam olunca kayıd işleri kapanır ve kabul edilenlere müracaat ettikleri askerî şubelerile tebliğ yapılır.

«347» (10454)

MÜFETTİŞ NAMZEDİ ALINACAK

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından:

1 — Bankamıza müsabaka ile lüzumu kadar müfettiş namzedi alınacaktır.

2 — Müsabakaya girebilmek için:

A — Türk olmak,
B — Memurlar talimatnamesinin tesbit ettiği umumî vasıflara malik olmak,
C — Askerlik fiilî hizmetini yapmış bulunmak,
D — Yaşı otuzdan yukarı olmamak,
E — Yabancı ile evli bulunmamak,
F — Hukuk veya İktısad Fakülteleri, Siyasal Bilgiler Okulu, Yüksek Ticaret ve İktısad mektebi veyahud Maarif Vekâletince musaddak yabancı memleketlerdeki muadillerinin birinden mezun bulunmak,
G — Her hangi hizmet taahhüdü altında olmamak,
H — Yapılacak tahkikat neticesinde sicil ve seciyesi itibariyle mesleğe alınmasına mâni bir hali bulunmadığı anlaşılmak gerektir.
İ — Müsabaka neticesinde müsavi şartlar karşısında imtihan programına dahil yabancı dillerden birindeki vukuf derecesi üstün olan, bunda müsavat halinde müteaddid yabancı dili bildiği anlaşılan talib tercih olunur. Bunda da müsavat hasıl olursa veya her ikisi birden fazla lisan bilmezlerse istekliler muhasebe grupundan yeni bir denemeye tâbi tutulurlar. Bu denemede gösterilen muvaffakıyet derecesi tercihe esastır.
J — İki defa kazanmamış olan istekli, bir daha müsabakaya giremez,
K — Müfettiş namzedleri idare ve teftiş işlerine alıştırılmak ve her birinde kalacakları müddet bu ihtiyaca yetecek surette teftiş heyeti reisinin teklifile Umum Müdürlükçe tayin olunmak üzere Umum Müdürlük servislerinde, şube ve ajanslarda ve müfettiş refakatlerinde üç senelik fiilî bir staj devresi geçirirler. Staj devresini bu suretle geçirenlerden müfettişlik yapacak liyakatte oldukları Teftiş Heyeti Reisi tarafından tasdik edilen namzedler müfettişlik ehliyet imtihanına girmek mecburiyetindedirler. İmtihanda muvaffak olanlar münhal müfettişliklere kıdem veya imtihandaki muvaffakıyet derecesi sırasile tayin olunurlar. Müfettişlik yapacak liyakatte oldukları tasdik edilmiyen veyahud müfettişlik imtihanını kazanamıyan namzedler, kabiliyetlerine ve memurin talimatnamesinin umumî hükümlerine göre sabit vazifelere nakil veya banka ile alâkaları katedilir.

3 — Yazılı müsabaka imtihanları 17, 18, 19 eylûl 1945 te Ankara ve İstanbul Ziraat Bankalarında yapılacak ve kazananlar, yol paraları verilerek Ankaraya getirilip sözlü bir imtihana tâbi tutulacaktır.

4 — Müfettiş namzedlerine 3659 sayılı kanuna göre alabileceği aylığın azamî miktarı verilir.

5 — İsteklilerin 31/8/1945 tarihine kadar Ankarada Teftiş Heyeti Reisliğine bir mektubla müracaat etmeleri ve:

A — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasında memurluk istiyenlere mahsus beyanname «bu matbua bankalarımızdan alınabilir».
B — Bankanın göstereceği tabibden alınmış sağlık raporu,
C — Tahsil diploması,
D — Nüfus tezkeresi,
E — Askerlik vesikası,
F — Hüsnühal varakası,
G — 6 X 9 santimetre eb'adında dört aded kartonsuz fotograf tevdi etmeleri gerektir. «Bu vesikalar İstanbul veya İzmir Ziraat Bankaları vasıtasile de tevdi edilebilir.»

6 — İmtihan programile sair şartları gösteren matbualar Ankara, İstanbul ve İzmir Bankalarından elde edilebilir. (8723)

Antakya P. T. T. Müdürlüğünden :

1 — Yapılacak iş: Antakya İl merkezinde P. T. T. binası, sıhhî ve elektrik tesisatı.

2 — Eksiltme: Kapalı zarf usulüledir.

3 — Muhammen keşif bedeli (289091,68) liradır.

4 — Muvakkat teminat (15704,58) liradır.

5 — İstekliler tam takım keşif evrakını 14 lira 45 kuruş mukabilinde Ankara P. T. T. İşletme Genel Müdürlüğü Yapı İşleri Müdürlüğüle Antakya P. T. T. Merkez Müdürlüğünden alına veya görülebilir.

6 — İstekliler bu işe girebilmesi için (100,000) liralık bir bina yaptırmış olduğuna dair resmî dairelerden alınmış vesika ile bu inşaatın mes'uliyetini deruhte edecek yüksek mühendis, yüksek mimar veya inşaat mühendisi göstermesi şarttır.

7 — İhaleye girecek istekliler ihale gününden üç gün evvel İl Bayındırlık Müdürlüğünden vesika almaları şarttır.

8 — Bu işe girebilecekler kanunî vesikaları ihaleden bir saat evvel makbuz mukabilinde Antakya P. T. T. ihale komisyonuna vermiş bulunacaktır.

9 — İhale 3 eylûl 945 pazartesi günü saat 16 da Antakya P. T. T. Merkez Müdürlüğü binasında yapılacaktır.

10 — Bu işin demir ve çimentosu (demir 12 ve daha yukarı kuturda) idare kontenjanından verilecektir.

11 — Postada vâki olacak gecikmeler nazarı dikkate alınmaz. (10582)

M. Eğitim Bakanlığı Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğünden:

Erkek Meslek Öğretmen Okulunun, dökümcülük, modelcilik ve motörcülük şubelerine Erkek Sanat Enstitülerinin bu şubelerinden 1944 - 1945 öğretim yılından önce mezun olan ve aşağıda yazılı şartları taşıyanlardan öğrenci alınacaktır. Bu okula girmek istiyenlerin mezun oldukları Enstitü Müdürlüklerine dilekçe ile 15/IX/1945 tarihine kadar başvurmaları lâzımdır.

İstenen şartlar:

a) 25 yaşını bitirmemiş olmak (25 dahildir).
b) Askerlikle ilişiği olmamak,
c) Hizmetini yapmak üzere evvelce bir kurum emrine verilmiş bulunmamak,
d) Okul giderleri bakımından hakkında kanunî kovuşturma yapılan mezunlardan olmamak,
e) Doğruluk belgesi ibraz etmek,
f) 24/IX/1945 günü Erkek Sanat Enstitülerinde yapılacak seçme imtihanında başarı göstermek. (11010)

Nişantaşı, Çınar Caddesi - Hususî

ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ

Tesis Tarihi: 1879

Disiplini kuvvetli, muvaffakıyeti sabit, resmî okullara muadeleti tasdikli Özel Türk Lisesidir. İlk kısım üçüncü sınıfta başlıyan yabancı dil öğretimine daha fazla önem vermek maksadiyle, bu yıl ders saatleri dışında ücretsiz kuvvetlendirme kurları açılacaktır. İLK, ORTA ve LİSE kısımlarına yatılı, gündüzlü, kız ve erkek öğrenci kaydına 20 ağustosta başalnacaktır.

Eski öğrencilerin 15 eylûle kadar kayıdlarını yenilemeleri gerektir. Telefon: 80547

İLK — ORTA — LİSE

ERKEK KIZ **YENİ KOLEJ** YATILI YATISIZ

ÖĞRENCİ KAYDINA BAŞLAMIŞTIR.

Eskilerin kayıdlarını, taksitlerini vererek eylûl başına kadar yenilemeleri gerektir. Taksim - Sıraselviler 86, Tel: 41159.

Sökülür Takılır Çelik Silolar Kurdurulacaktır

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünden:

1 — Aşağıda yazılı yerlerde ve sayıda sökülür takılır çelik siloların temel inşası ve demir aksamının kurulması işi açık eksiltme suretile ihale edilecektir.

Kurulacağı yer	Aded	Eksiltmenin yapılacağı yer	Tahmin edilen bedel Lira K.	Geçici teminat Lira	EKSİLTMENİN günü	saati
Akşehir	20	T. M. O. Konya Grup Şefliğinde	4177 65	315	28/8/1945	16
Argıthan	12	» »	2974 95	225	»	16
Meydan	12	» »	4224 61	320	»	16
Ereğli	12	» »	3203 70	250	»	16
Azariköy	12	» »	2776 29	210	»	16
Ayrancı	12	» »	3170 47	240	»	16
Kayseri	24	T. M. O. Kayseri Grup Şefliğinde	7320 50	550	»	16
Yeşilhisar	12	» »	2673 94	205	»	16
Sarıoğlanlı	12	» »	2602 88	200	»	16
Himmetdede	12	» »	2939 38	225	»	16
Çivril	12	T. M. O. Ankara Genel Müdürlüğünde	2504 64	200	»	16
Kunduz	12	T. M. O. Samsun Grup Şefliğinde	3179 78	240	»	16
Elâzığ	12	T. M. O. Malatya Grup Şefliğinde	3028 84	230	»	16

2 — Çelik siloların kurulmasına aid keşif evrakı ve projeler Ankarada Ofis Genel Müdürlüğü Malzeme Müdürlüğünde ve diğer yerlerde mevkileri yazılı Ofis İnşaat Grup Şefliklerinde görülebilir.

3 — Bu işe istekli olanların en geç ihale tarihinden bir gün öncesine kadar Grup Şefliklerine başvurarak bu işi yapabileceklerine dair belge almaları lâzımdır.

4 — Eksiltmeye girmek istiyenler en geç eksiltme saatinden iki saat önce lâzım gelen geçici teminatlarını Grup Şeflikleri veznesine yatırmış olmaları lâzımdır.

5 — Yukarıda sözü geçen yerler için eksiltme günü tayin edilen saatte Genel Müdürlüğe yapılacak teklifler de kabul olunur. (10830)

Bir Analiz Memuru, İki Lâborant Alınacaktır

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünden:

Merkez lâboratuarımız için aşağıda yazılı nitelikleri bulunan bir analiz memuru ve iki lâborant alınacaktır.

Bunlara ehliyet derecelerine göre, barem dışı en çok analiz memuruna 140, lâborantlara 120 liraya kadar aylık ücret verilecektir. Bu işlerde çalışmış olanlarla, mecburî hizmete tâbi bulunmıyan Ziraat Okulu mezunları tercih olunacaktır.

1 — Kimyager olmak,
2 — Ziraat Okulunu bitirmiş bulunmak,
3 — Zahire borsalarında, Ziraat Enstitüsü lâboratuarında en az beş sene çalışmak suretile bu işlerde yetişmiş olmak,
4 — Fiilî askerlik ödevini yapmış olmak,
5 — Mecburî hizmete tâbi bulunmamak,
6 — 35 yaşını geçmiş bulunmamak,
7 — Yüksek okullarla ilgili bulunmamak,
8 — Memurin kanununun 5 inci maddesinde yazılı nitelikleri haiz bulunmak,

Bu göreve istekli olanların aşağıda isimleri yazılı belgelerile birlikte en geç 1/9/945 gününe kadar Zat İşleri Müdürlüğümüze başvurmaları rica olunur.

1 — Tahsil vesikası,
2 — Hizmet vesikaları,
3 — Nüfus, hüviyet cüzdanı ve askerlik terhis vesikası tasdikli örneği,
4 — Doğruluk vesikası,
5 — Sıhhat raporu,
6 — Biri boy olmak üzere 9 fotoğraf. (11176)

Rize İli Daimî Encümeninden:

1 — Rize merkezinde yapılacak olan İstiklâl İlkokulu yapımı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu yapımın tahminî keşif tutarı (159063) lira (62) kuruş olup muvakkat teminatı (9204) liradır.

3 — Eksiltme İl Daimî Encümeninde 31/8/945 tarihine raslıyan cuma günü saat (15) te yapılacaktır.

4 — Eksiltme şartlaşması ve diğer kâğıdlar beş liralık Rize Özel Saymanlık vezne alındısı karşılığında Rize Bayındırlık Müdürlüğünden alınabilecektir.

5 — Eksiltmeye girmek istiyenlerin Rize Valiliğinden bir yeterlik belgesi almaları şarttır.

6 — Isteklilerin yeterlik belgesini alabilmeleri için resmî tatil günleri hariç olarak eksiltme tarihinden en az üç gün evvel bir dilekçe ile Rize Valiliğine başvurarak dilekçelerinde bir kalemde bu işe benzer 1940 yılına kadar kırk bin liralık ve 1940 yılından sonra yetmiş bin liralık bir yapım işini başarı ile bitirdiklerine dair resmî idarelerden verilmiş belgeyi bağlamaları veya müteahhidis olmaları şarttır.

Mühendisler diploma suretlerini veya asıllarını göstermeleri lâzımdır.

7 — Altmış bin liralık iş 30 aralık 1945 gününe kadar ve geri kalan kısmında temmuz 1946 sonuna kadar bitirilmiş olacaktır.

8 — Yükleme mektublarının eksiltmeyi açma saatinden bir saat öncesine kadar komisyon başkanlığına verilmiş olması şarttır.

Postadaki gecikmeler kabul olunmaz. (10952)

İst. P. T. T. Bölge Başmüdürlüğünden:

Kumkapı P. T. T. Meslek Okulu binasında yapılacak tadilât ve tamirat işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 3/9/945 pazartesi günü saat (15) te Büyük Postane binası birinci katta idarî muavinlik odasında toplanacak olan Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.

Keşif bedeli 33475 lira 1 kuruş, muvakkat teminat 2510 lira 63 kuruştur.

Taliblerin keşif, şartname ve plânları 1 lira 68 kuruş mukabilinde almak ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde mezkûr Başmüdürlük İdarî Kalem Emlâk ve Levazım Şefliğine eksiltme gün ve saatinden bir saat evveline kadar 2490 sayılı Arttırma, Eksiltme ve Ihale Kanunu tarifatına göre hazırlamaları lâzım gelen mektublarının eksiltme gününden en az 3 gün evvel 30,000 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden Istanbul P. T. T. Bölge Başmüdürlüğünden alınmış ehliyet ve 945 yılına aid Ticaret Odası vesikası, muvakkat teminat makbuzu veya banka mektubu ve teklif mektublarını havi olarak Büyük Postane binası birinci katta Idarî Muavinlik odasında bulunan Komisyon Başkanlığına numaralı makbuz mukabilinde tevdi eylemeleri. (10793)

Satılık çam kerestesi ve travers

DEVLET ORMAN İŞLETMESİ ANTALYA MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Cinsi	Miktarı M³	DM³	Aded	Kilo	Muhammen bedeli Lira K.	Muvakkat teminat Lira K.	Bulunduğu yer
Çam kereste ve travers	2169	847	18241		110 00	17901 24	Sahilde istifte
Ambalâjlık çam kütüğü	50				30 00	112 50	» »
Çam tomruk	16	380	32		60 00	69 29	Bucak deposunda
» »	12	755	16		41 00	39 22	» »
Somak				5000	16	60 00	Hacıbekâr »
»				10000	22	165 00	Pınarbaşında şose kenarındaki depoda

1 — İşletmemizin Pamucak ormanı emvalinden olup Aksuçayı vasıtasile sahile nakil ve istif ettirilen 2169,847 metre küp çam kerestesile bulundukları depolar yukarıda yazılı çam tomruk, kütük ve somak yaprağı açık arttırma suretile satılığa çıkarılmıştır.

2 — Arttırmalar 25/8/945 tarihine musadif cumartesi günü saat 12 de İşletme Müdürlüğü binasında yapılacaktır.

3 — İsteklilerin şartnameyi Orman Genel Müdürlüğünde, İstanbul, Mersin, Adana, Burdur, Finike İşletme Müdürlüklerile Bucak ve Hacıbekâr Bölge Şeflikleriinde görebilecekleri. (10942)

Genel İhracat

Türk Anonim Şirketi İdare Meclisinden:

Evvelce alınan tasfiye kararının iptalile şirkete devam olunmasına ve tasfiye esnasında dörtte üçü dağıtılmış bulunan sermayenin müseccel miktara iblâğı için apel icrasına dair umumî heyetçe verilen kararın tatbiki zımnında dörtte üç sermaye hisselerinin ortaklardan yirmi gün içinde defaten taleb ve tahsilini, idare heyetinin 4/8/945 tarihli içtimaında karar erilmiştir.

Binaenaleyh hissedarların bakiye taahhüdleri olan dörtte üç sermaye hisselerini işbu ilânın intişarını takib eden günden itibaren yirmi gün içinde ödemeleri lüzumu ve tediyede taahhur vukuunda % 8.50 faiz yürütüleceği esas mukavelenamemizin 9 ve 10 uncu maddelerine tevfikan hissedarlara ilân olunur.

İstanbul Halkalı Ziraat Okulu Müdürlüğünden:

Okula müsabaka ile paralı ve parasız yatılı öğrenci alınacaktır.

1 — Kayıd için gerekli belgeler:

A) — Nüfus kâğıdı (aslı veya sureti)

B) — Orta okul diploması veya diploma almağa hak kazandığına dair belge.

C) Sağlık raporu, aşı kâğıdı.

D) — Iyi hal belgesi.

E) — Altı adet belgelik fotoğraf.

2 — Seçme sınavları 17/9/945 pazartesi günü türkçe ve metamatik, 18/9/945 salı günü fizik - kimya ve tabiat bilgisi derslerinden olmak üzere Yeşilköyde ilkokul binasında saat 10 da yapılacaktır.

3 — Türk tebaasından vücudü ziraat işlerine dayanıklı 15 yaşından küçük ve 18 yaşından büyük olmıyan ve liselerden belge almamış bulunan orta okulu bitirmiş adayların kaydına 1/8/945 gününden itibaren başlanmıştır.

Isteklilerin en geç 10/9/945 pazartesi gününe kadar birinci maddede gösterilen belgeleri bir dilekçe ile doğrudan doğruya Okul Müdürlüğüne göndermeleri açıklanır. (11057)

Dr. İhsan Sami

Öksürük Şurubu

Öksürük ve Nefes Darlığı, Boğmaca ve Kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâcdır. Herkes kullanabilir.

Dr. FAHRİ CELÂL

Sinir, Kekemelik ve Söyleme kusurları. Cağaloğlu No. 41

Millî Eğitim Bakanlığından:

1 — Ekonomi, Bayındırlık ve Çalışma Bakanlıklarile Şeker Fabrikaları Umum Müdürlüğü hesabına okumak üzere yabancı memleketlere gönderilecek öğrencilerin seçilmesi için 20 ağustos 1945 te açılacağı yayınlanmış olan müsabaka imtihanları istekliler hakkında okullarından istenilen bilgilerin vaktinde toplanamamasından dolayı 4 eylûl 1945 salı gününe bırakılmıştır.

2 — Aday seçildikleri kendilerine bildirilecek öğrencilerin imtihan gününden üç gün önce imtihan merkezleri olan Ankarada Hukuk Fakültesinde ve İstanbulda Yüksek Öğretmen okulunda teşekkül edecek imtihan komisyonuna başvurarak müsabaka imtihanlarına giriş belgeleri almaları lâzımdır.

Dr. Hamdi Ergene

Dahiliye Mütehassısı

Fatih, Kıztaşı, Ege Aprt. No. 18/2

Hergün 15 ten 20 ye kadar.

DOKTOR

Muin Memduh Tayanç

Cerrahpaşa Hastanesi

İç Hastalıkları Mütehassısı

Saat 3,5 — 7 ye kadar.

Beyoğlu Avrupa pasajı karşısında

No. 19. Küçük Parma H. daire: 1

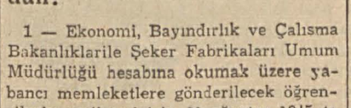

İLÂN

İstanbuldaki Belçika Sefarethanesi: Belçika banknotları hâmillerinin son mühlet olan 20 ağustos ilâ 20 eylûl 1945 zarfında Taksimde Sıraservilerde 73 numaralı sefarethane kançılaryasına müracaatle kayıd ve depozito etmeleri lüzumunu ilân eder.

Daimî

Mes'ul Müdür Eczacı

aranıyor. Mehmed Galib Ecza deposuna müracaat.

Diş Tabibleri, Dişçiler ve Diş Depoları Sahibleri ve Diş ve Kauçuk İthalâtçılarına:

İstanbul Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğünden:

Ticaret Bakanlığının 25/11/944 gün ve 26 sayılı sirkülerinden sonra Ticaret Bakanlığı ile anlaşarak diş malzemesi tevzii işini İstanbul Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğüne havale eden Sağlık ve S. Y. Bakanlığının 10/8/945 gün ve 3649/12624 sayılı emirlerine göre badema tevzie tâbi diş ve kauçuklar ikinci bir iş'ara kadar şu şekilde tevzi edilecek ve muamele göreceklerdir.

1 — Bundan böyle diş ve kauçuk tevzi işile diş tabibleri cemiyetinin hiç bir alâkası yoktur. Bu tevzi yalnız İstanbul Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğünce yapılacaktır.

2 — İstanbulda veya Anadoluda olup diş ve kauçuk almak istiyen her diş tabibi veya dişçi İstanbulda mevcud ve aşağıda adresleri yazılı diş depolarından hangisine isterse pulsuz bir talebname göndererek şahıs başına tefrik edilen miktarda diş ve kauçuk alabilir.

3 — Diş tabibi ve dişçilere şahıs başına aşağıdaki miktarlar tefrik edilmiştir:

A) Kauçuk: (Bu defaki tevziatta kauçuk yalnız Mehmed Ibrahim Berkmen ve Asrî Diş Deposunda vardır.)
Mehmed Ibrahim Berkmen diş deposundan üç kutu kırmızı, iki kutu pembe, Asrî Diş Deposunda iki kutu kırmızı, bir kutu pembe (ceman 8 kutu).

B) Diş: Altılık istil bir takım, altılık kranponlu altı takım, 28 lik kranponlu beş takım, 16 lık diyatorik bir takım, 28 lik diyatorik bir takım.
(Bu miktarlar her hangi bir tek depodan veyahud müteaddid depolardan alınabilir. Fakat bir tek şahsın aldığı mecmuu diş miktarı bu tayini geçemez.)

4 — Diş ve kauçuk ithalâtçıları gümrüğe gelen malın miktar, marka ve evsafını, hangi gümrüğe geldiğini, mahalli gümrüğe geliş tarihinden itibaren azamî 15 gün içinde İstanbul Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğüne dahi bildirmeğe mecburdurlar.

5 — Bu tevzi müddeti 30 eylûl 945 te nihayet bulacaktır. Bu müddet zarfında müracaat etmiyenler bu defalık tevzi hakkını kaybederler.

6 — İşbu ilân tebliğat mahiyetindedir.

Diş depolarının esamisi

1 — Ethem Atıf Diş Deposu: Istanbul Yenipostane karşısı Mimar Vedad sokak Letafet han kat 1.
2 — Mehmed Ibrahim Berkmen Diş Deposu: Istanbul Yenipostane caddesi Mercanof han kat 1.
3 — Şark Diş Deposu: Istanbul İş Bankası arkası Rıdvan han kat 1. No. 3.
4 — Doğan Yıldız Diş Deposu: Beyoğlu Aznavur pasajı.
5 — Asrî Diş Deposu: Istanbul Yeni Volto han No. 10.
6 — Mikâil Mirzaoğlu Diş Deposu: İstanbul İş Bankası arkası Celâl Bey sokak No. 16.
7 — Muhiddin Güvendiren Diş Deposu: İş Bankası arkası Şirin han 1 kat.

MÜFETTİŞ ADAYLARI ALINACAK

Türkiye Ziraî Donatım Kurumundan:

Madde 1 — Kurumumuza 15/10/945 tarihinde yapılacak müsabaka ile (10) müfettiş adayı alınacaktır. Bunlardan beşi, ticaret ve saymanlık müfettişi, beşi, teknik müfettiş olacaktır.

Madde 2 — Müfettiş adaylığını muvaffakıyetle geçirip müfettişliğe yükselenler bildikleri lisanlara göre ecnebi memleketlerde bir yıldan iki yıla kadar incelemelerde bulunacaklardır.

ARANILAN ŞARTLAR

Madde 3 — a) Saymanlık ve ticaret müfettişi adaylığı müsabaka sınavına girebilmek için:

Siyasal Bilgiler Okulundan, Hukuk veya Iktisad Fakültelerinden veya Yüksek Iktisad ve Ticaret Okulundan veya bunlara denk ecnebi üniversite ve okullarından.

b) Teknik müfettiş adaylığı müsabaka sınavına girebilmek için:

Yüksek Ziraat Enstitülerile Teknik Üniversitenin meslekle ilgili şubelerinden veya bunlara denk derecedeki ecnebi enstitü, üniversite ve okullarından mezun olmak.

c) Türk olmak.
d) Askerlik hizmetini ifa etmiş bulunmak.
e) Sınavın yapılacağı 15/10/945 günü 30 yaşını aşmamış bulunmak.
f) Sağlık durumu iklim değişikliklerine, çeşidli yolculuk sıkıntı ve güçlüklerine dayanmağa elverişli bulunduğu Kurum tarafından gösterilecek doktorun raporile belirtilmiş olmak.
g) Haysiyet kırıcı hiç sanıklıkla tutsaklığı bulunmamak.
h) Yabancı ile evli bulunmamak lâzımdır.

Madde 4 — Yukarıdaki maddede yazılı şartları haiz olanlar arasında açılacak müsabaka sınvı evvelâ yazılı olarak yapılır. Yazılı sınavda kazananlar sözlü sınava tâbi tutulurlar. Bunda da kazananlar 3659 sayılı barem kanununun hükümlerine göre girecekleri derece aylıklarile müfettiş adaylığına alınırlar.

SINAV KONULARI

Madde 5 — Saymanlık ve ticaret müfettişliğine alınacaklar; aşağıda yazılı kanunlardan sınava tâbi tutulurlar:

a) Genel ekonomi
b) Ziraî ve sınaî ekonomi
c) Saymanlık (ticarî ve sınaî saymanlık usulleri)
d) Ticarî hesab (basit ve mürekkeb faiz, iskonto, faizli cari hesablar ve kambiyo)
e) Geometri (satıh ve hacim mesahaları)
f) Türkiye Ziraî Donatım Kurumuna aid kanunlarla iktisadî devlet teşekküllerinin teftiş ve murakabesine dair mevzuat hakkında toplu bilgi
g) Hukuk, ceza hukuku (ceza kanununun «esasları» başlığını taşıyan birinci kitabile ikinci kitabının devlet idaresi, ammenin itimadı ve mal aleyhine işlenen suçlara müteallik hükümleri)
h) ceza muhakemeleri usulü kanununun vazife ve salâhiyet bahislerile tahkikat usullerine aid hükümleri
i) Ticaret hukuku (kara ve deniz ticaret kanunlarının ticarî vekâlet, komisyonculuk ticarî âkidler ve rehinler, sigorta ve nakliyata müteallik hükümleri)
j) Medenî hukuk (medenî kanunun «başlangıç» ve «aynî» haklar» bahisleri)
k) Borçlar kanunu (genel hükümlerle icar, kefalet, hizmet akidleri ve müruru zaman hükümleri)
l) Hukuk muhakemeleri usulü kanununun davaların ikamesi ve takibatı hakkındaki hükümleri
m) Icar iflâs kanununun takibat usulleri ve safahatı hakkındaki hükümleri
n) Coğrafya (Türkiyenin tabii, ziraî ve iktisadî coğrafyası)
o) Yabancı dil (ingilizce, fransızca veya almancadan biri)

Teknik müfettiş adaylığına alınacaklar; aşağıdaki kanunlardan sınava tâbi tutulacaklardır:

a) Ziraî işletmecilik ve saymanlık
b) Tarla ziraati
c) Bağ ve bahçe ziraati.
d) Ziraat âlet ve makineleri
e) Ziraî kimya
f) Antonoloji, fitopatoloji
g) Zooteknik.
h) Coğrafya (Türkiyenin tabii, ziraî ve iktisadî coğrafyası)
i) Yabancı dil (ingilizce, fransızca veya almancadan biri).

Madde 6 — Sınava gireceklerin 5/10/945 gününe kadar birer dilekçe ile Ankarada Türkiye Ziraî Donatım Kurumu Umum Müdürlüğüne başvurmaları lâzımdır.

Dilekçelere aşağıda yazılı belgeler bağlanacaktır:

1 — Nüfus, hüviyet cüzdanı
2 — Hal tercüme özeti
3 — Askerlik belgesi
4 — Tahsil diploması
5 — Sağlam bünyeli, çeşidli iklim ve seyahat yolculuklarına dayanıklı olduğuna dair sağlık raporu
6 — Iyi hal kâğıdı
(Yukarıda yazılı belgelerin Noterlikten tasdikli suretleri de olabilir)
7 — Dört tane vesikalık fotoğraf

Madde 7 — Yazılı sınav Ankara, Istanbul ve Izmirde yapılacak sözlü sınav Ankarada Umum Müdürlükte icra edilecektir. Yazılı sınavı kazananlar sözlü sınava girmek için Ankaraya gelecekleri zaman Kurumdan yolluklarını alacaklardır.

Madde 8 — Bu konu üzerinde daha fazla bilgi almak istiyenlerin Kurum Umum Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (10853)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Cinsi	Miktarı	Fiatı Li. Kr.	Ilk teminatı Li. Kr.
Ekmek	75000 aded	30	1687 50

Gureba hastanesine 945 akçeli yılı aralık ayı sonuna kadar lüzumu olan ekmek kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

İhalesi 11/9/945 gününe rasıltıyan salı günü saat 15 te İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğü binasında toplanan komisyonda yapılacaktır. Istekliler 2490 sayılı kanunun tarifi veçhile hazırlayacakları teklif mektublarını ihalesinden bir saat evveline kadar komisyon başkanlığına vermeleri şarttır. Posta ile gönderilecek teklif mektubları da gene ihalesinden bir saat evveline kadar gelmiş bulunması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. 11052)

Büyükdere - Bahçeköy Orman Fakültesi Alım Satım Komisyonundan:

Orman Fakültesinin aralık 945 ayı sonuna kadar ihtiyacı olan aşağıda cins. miktar ve tahmini bedellerile muvakkat teminatları yazılı yiyecek maddeleri hizalarında işaretli şekilde eksiltmeye konulmuştur. Ihale 31/8/945 cuma günü hizalarında yazılı saatlerde yapılacaktır.

İsteklilerin şartnamesini görmek üzere Cağaloğlunda Yüksek Mektebler Muhasebeciliğine ve Büyükderedeki Bahçeköy Orman Fakültesi Dekanlığına başvurmaları. (10894)

Cinsi	Miktarı		Muhammen Fiatı Lira K.	Muhammen tutarı Lira K.	Teminatı Lira K.	İhale şekli	Saati S. D.
Koyun eti	3000	Kg.	1 88	5640 00	472 50	Kapalı	13 30
Sığır eti	400	»	1 65	660 00			
				6300 00			
Beyaz peynir	400	Kg.	2 10	840 00	117 00	Açık	14 00
Kaşar peyniri	160	»	3 00	480 00			
Zeytin	200	»	1 20	240 00			
				1560 00			
Ekmek	9000	Aded	0 30	2700 00	202 50	Açık	14 30
Pirinç Tosya	2400	Kg.	1 50	3600 00	445 12	Kapalı	15 00
Kuru fasulye	1700	»	0 70	1190 00			
Nohud	500	»	0 65	325 00			
Yeşil mercimek	300	»	0 65	195 00			
Kırmızı »	100	»	0 52	52 00			
Pirinç unu	50	»	1 10	55 00			
Kuru üzüm	150	»	0 80	120 00			
Salça	150	»	0 90	135 00			
Tuz	300	»	0 11	33 00			
Reçel vişne	50	»	2 30	115 00			
Reçel çilek	50	»	2 30	115 00			
				5935 00			
Beyaz sabun	300	Kg.	1 80	540 00	45 —	Açık	15 30
Soda	300	»	0 20	60 00			
				600 00			
Limon	2400	Aded	09	216 00	361 20	Kapalı	16 00
Elma Amasya	300	Kg.	65	195 00			
Ayva	200	»	37	74 00			
Yaprak salamura	200	»	55	110 00			
Taze fasulye Ayşe	1000	»	44	440 00			
Kabak	500	»	45	225 00			
Domates	500	»	34	170 00			
Patlıcan	500	»	45	225 00			
Havuç	300	»	35	105 00			
Kereviz	300	»	40	120 00			
Ispanak	1500	»	40	600 00			
Lâhana	1500	»	25	375 00			
Pırasa	1500	»	25	375 00			
Yumurta	10000	Aded	08	800 00			
Patates	1500	Kg.	30	450 00			
Kuru soğan	1200	»	28	336 00			
				4816 00			
Sadeyağı «Diyarbakır»	1200	Kg.	5 20	6500 00	487 50	Kapalı	16 30

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesinden:

1 — Irmak - Zonguldak hattı üzerinde Balıkısık istasyonuna takriben 8 kilometre ve tren hattına 100 metre mesafede; bulunan ve bu istasyona bir şose ile bağlı ocaklardan ihrac ve sevkedilecek 10000 (on bin) ton Çakmaktaşı açık eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltme 29 ağustos 1945 çarşamba günü saat 16 da Müessesemizde yapılacaktır.

3 — Muhammen bedel, ocak önünden geçen tren hattının ocak karşısına tesadüf eden 312 nci kilometresinde vagon teslimi 40000 (kırk bin) liradır.

4 — İsteklilerin eksiltmeye girebilmeleri için muhammen bedelinin % 7,5 u nisbetinde muvakkat teminatlarile birlikte belli saatte Karabükte Müessesede bulunmaları lâzımdır.

5 — Bu hususta hazırlanan şartname ve mukavele projesi İstanbulda Sümerbank Satınalma Müdürlüğünden, Ankarada Sümerbank Umum Müdürlüğü ve Zonguldakta Acenta Zihni nezdindeki irtibat memurluklarımızdan ve Karabükte Müessesemizden alınabilir. (11142)

Devlet Konservatuvarı Müdürlüğünden:

1945 - 1946 öğreti yılında Ankarada Devlet Konservatuvarına alınacak öğrencilerin kabul şartları Ankarada Devlet Konservatuvarından, diğer illerde Millî Eğitim Müdürlüklerinden ve Millî Eğitim Memurluklarından, Lise, Orta Okul veya Öğretmen Okulları Müdürlüklerinden öğrenilebilir. Bu şartlar Millî Eğitim Bakanlığının 14/VIII/1944 tarih ve 289 sayılı tebliğler dergisindeki 1278 numaralı tamimde 1944-1945 yılı için yazılı şartların aynıdır. Kabul imtihanı Ankara, İstanbul ve İzmirde hergün saat 9 - 12 ve 14 - 17 arasında yapılacaktır.

Değişik bölümlerin imtihanları şu günlerdedir:

Ankarada			
8	Ekim 1945	Pazartesi	Yaylı, Nefesli, Vurma sazlar
9	» 1945	Salı	Piyano, Harp, Kompozisyon
10	» 1945	Çarşamba	Tiyatro
11	» 1945	Perşembe	Opera, Şan
İstanbulda			
28	Eylûl 1945	Cuma	Yaylı, Nefesli, Vurma sazlar
29	» 1945	Cumartesi	Piyano, Harp, Kompozisyon
1	Ekim 1945	Pazartesi	Tiyatro, Opera, Şan
İzmirde			
5	Eylûl 1945	Çarşamba	Tiyatro, Opera, Şan
6	» 1945	Perşembe	Yaylı, Nefesli, Vurma, Şan
7	» 1945	Cuma	Piyano, Harp, Kompozisyon. (10047)

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Fakültelerine Öğrenci Yazılma ve Alınma Şartları

«Yüksek Ziraat Mühendisi», «Yüksek Orman Mühendisi» ve «Veteriner Hekim» yetiştirmek üzere **Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Ziraat, Veteriner ve Orman Fakültelerine** lise mezunu **(Parasız yatılı), (Paralı yatılı), (Yatısız)** öğrenci alınacaktır.

İsteklilerin 1 ekim 1945 pazartesi akşamına kadar Ankarada Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğüne ve İstanbulda Rektörlük adına Veteriner İşleri Müdürlüğüne başvurmaları gerekir.

1 — **İstenilen belgeler:**
a) Hangi fakülteye ve nasıl öğrenci **(Parasız yatılı, paralı yatılı, yatısız)** olarak girmek istediğini bildirir bir dilekçe;
b) Lise bitirme diploması veya belgesinin aslı;
c) Devlet olgunluk diploması veya belgesinin aslı (olgunluk diplomasının veya belgesinin sınav gününe kadar verilmesi lâzımdır.)
d) Nüfus kimlik cüzdanı örneği;
e) Aşı kâğıdı;
f) Örneği Enstitü Rektörlüğünden veya İl Ziraat, Orman, Veteriner Müdürlüklerinden alınacak tam teşekküllü hastane kurulu raporu;
g) İyi hal belgesi;
h) 12 aded belgelik fotograf.
Yukarıdaki yazılı kâğıdları tam olmıyan veya vaktinde getirmiyen, yahud da göndermiyenlerle pulsuz başvurmalar gelmemiş sayılır.

2 — **(Yatılı)** öğrencilerin yaşı «17» den küçük ve «25» ten büyük olamaz. **(Parasız yatılı)** öğrencilerin seçim sınavlarında başarı sağlamaları şarttır.

3 — Seçim sınavları Ankarada Yüksek Ziraat Enstitüsünde ve İstanbulda Sultanahmedde Yüksek İktisad ve Ticaret okulunda aşağıdaki günlerde yapılacaktır.

Türkçe (Kompozisyon)	:	2	Ekim 1945	Salı	saat 9,00 da
Matematik (emsali ikidir)	:	2	» »	Salı	» 14,00 te
Botanik	:	3	» »	Çarşamba	» 9,00 da
Zooloji	:	3	» »	Çarşamba	» 14,00 te
Fizik	:	4	» »	Perşembe	» 9,00 da
Yabancı dil (Almanca, Fransızca, İngilizce)	:	4	» »	Perşembe	» 14,00 te
Kimya	:	5	» »	Cuma	» 9,00 da

4 — **(Paralı yatılı)** öğrencilerden (sürekli tatil süresi dışarı) bir öğretim yılı için üç taksitte (birinci taksit öğretim başlangıcında, ikincisi ocak, üçüncüsü mart ayları başında) ödenek karşılığı olarak «450» dört yüz elli lira alınır.

5 — **(Parasız yatılı)** olarak seçilen öğrenciler 15 ekim 1945 tarihinden önce Rektörlük Talebe ve Öğretim İşleri Âmirliğinden alınacak örneğe uygun bir yüklenme senedi vermedikçe Öğrenci Yurduna kabul edilmezler. (10048)

Osmaniye Devlet Orman İşletmesi Müdürlüğünden:

Açık eksiltmeye konan	:	Meşe odunu
Mahal ve mevkii	:	Islahiyenin 64 numaralı havzası
Miktarı	:	7790 kental meşe odunu
Muhammen bedeli	:	(170) kuruş beher kentali
Ilk teminatı	:	933 lira 23 kuruştur.
Müddeti	:	10 gün
Ihale şekli	:	Açık eksiltme
Ihale tarihi	:	22/8/945 çarşamba günü saat 9
Ihale yeri	:	Osmaniye İşletme Müdürlüğünde

1 — Yukarıda cinsi yazılı 7790 kental meşe odununun kesim ve Islahiye depo mahalline nakil ve istif işi açık eksiltmeye konmuştur.

2 — Buna aid şartname Orman Genel Müdürlüğünde, Adana, Osmaniye, Devlet Orman İşletmesi Müdürlüklerile, Bahçe, Islahiye Orman Bölge Şeflikleriinde görülebilir.

3 — Taliblerin ihale gününde evrakı müsbite ve ilk teminatlarile komisyona müracaatleri. (11089)

RADYO

Bugünkü Program

7,28 Program
7,30 Müzik (Pl.)
7,45 Haberler
8,00 Müzik (Pl.)

★

12,29 Program
12,30 Şarkılar
12,45 Haberler
13,00 Müzik

★

17,58 Program
18,00 Müzik
18,30 Ziraat saati
19,00 Haberler
19,20 Geçmiş gün
19,25 Şarkılar
19,45 Sağlık saati
20,00 Marşlar
20,15 Rad. Gazetesi
20,45 Yurd sesleri
21,05 Müzik (Pl.)
21,50 Fasıl
22,15 Konuşma
22,30 Dans Mü (Pl.)
22,45 Haberler
23,00 Kapanış

BULMACA

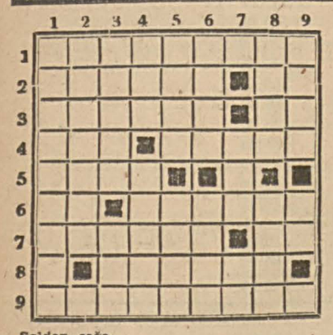

Soldan sağa:

1 — Kıyamete kadar sürecek olan kendinden geçme. 2 — Fazla memnunluk, dünyanın uydusu (peyk). 3 — Bir çeşid taş, bir işaret sıfatı. 4 — Esaslı korunma tertibatına dayanan durum (eski terim), zaman ananın on iki çocuğundan enküçüğü ve kısası. 5 — Çayın içinde bulunan esas madde. 6 — Bir edatın tersi, kol ucuna puse konduran. 7 — Pehlivanın giydiklerinden, annesinden uzak kalmış dört ayaklı bir yavrunun feryadı. 8 — Seyahat maksadile bir tarafa hareket. 9 — Talebetmemek.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Güzel sanatların esas nazariyelerile meşgul olan. 2 — Harun Reşid devrinde büyük devlet adamları yetiştirmiş bir sülâle. 3 — Bir çeşid kablar (eski dilde cemi), bir emir. 4 — Düz ve ucu havada, çok az ve ufak parça. 5 — Yukarıdan aşağıya doğru iğri yer, alçak tıynetli adam. 6 — Havalandı, kuş gibi ses çıkarma. 7 — Kapı (eski dilde), bir emir. 8 — Nazik ve ince değil, çeviriniz «eyleme» olur. 9 — Çocuğa söylenen ninninin neticesini temin et, bir soru edatı.

Eski bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	S	O	N	V	A	Z	İ	F	E
2	E	L	E	A	L	A	N	■	Ş
3	R	■	S	İ	F	T	İ	N	■
4	G	A	N	D	İ	■	Ş	E	R
5	Ü	Y	E	■	Y	A	S	A	■
6	Z	E	■	H	E	D	İ	Y	E
7	E	T	V	A	R	■	Z	I	P
8	Ş	■	E	L	İ	M	■	P	İ
9	T	E	R	K	■	E	V	■	R

BORSA

İstanbul Borsasının 21/8/945 fiatları

			Kapanış
Londra	— 1	Sterlin	5,22
New-York	— 100	Dolar	132,—
Cenevre	— 100	İsviçre Fr.	30,3255
Madrid	— 100	Pezeta	12,89
Stockholm	— 100	İsveç Kr.	31,1325

ESHAM VE TAHVİLAT

	Alış	Satış
% 5 faizli ikramiyeliler:		
1933 Ergani	24,30	24,30
1938 İkramiyeli	21,10	21,10
Milli Müdafaa	20,00	22,00
D. Yolu ikramiyeli	97,10	98,15
% 7 faizli tahviller:		
Sivas - Erzurum 1	20,40	20,40
Sivas - Erzurum 2-7	20,50	20,50
1941 Demiryolu I	20,20	20,20
1941 Demiryolu II	20,15	20,15
1941 Demiryolu III	19,60	19,60
Milli Müdafaa I	20,38	20,38
Milli Müdafaa II	19,74	19,74
Milli Müdafaa III	19,88	19,90
Anadolu Demiryolu Grupu:		
Tahviller 1-2	64,—	64,—
Hisse senedleri %60	34,—	34,—
Mümessil senet	46,75	—,—
Hisse Senedleri:		
Merkez Bankası	146,—	146,—
İş Bankası	15,25	15.25
T. Ticaret Bankası	4,50	4,50
Aslan Çimento	5,53	5,50

• Bu fiattan muamele olmuştur.

SARRAFLARDA ALTIN

	Evvelki	Dünkü
Gulden	33,55	33,60
Reşadiye	35,55	35,25
Külçe	5,28	5,24

Operet bahçesi

Taksim İnönü gezisi karşısında
Cumartesi, pazar MATİNE 17,30 da
Her akşam 21,30 da

MODERN KIZLAR

Yeni büyük operet 3 perde
3 saat kahkaha

45,000 LİRAYA

Acele Satılık Villa

Asfalt üzeri deniz kenarı güzel manzaralı modern geniş 2 müstakil kat çarşıya, istasyona 10 dakika, Tel: 42668.

CİLDİ KORUYAN VE BESLİYEN
KREM NİVEA
GÜNDÜZ VE GECE KULLANILIR

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN

Cumhuriyet Matbaası

Şiddetli sıcaklarda deniz banyosuna koşarken ihmal edilmemesi lâzım gelen en mühim sıhhî tedbir beraberinizde muhakkak bir kutu

KREM NEVİN

almaktır. Sizi veca veren deri yanmalarından koruyacak, cildinizin lâtif bir renk olmasını sağlıyacak yegâne kremdir.

HER YERDE ARAYINIZ.

İstanbul Müftülüğünden:

Diyanet İşleri Başkanlığınca bastırılacak olan (Askere din kitabı) adlı eserin basım işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Bu eser 33 forma kadar tutacak ve 10000 nüsha olacaktır. Bu işin keşif bedeli (3531) liradır.

Eksiltme ve ihale 5 eylûl 945 tarihine rastlıyan çarşamba günü saat 10 - 11 de Müftülüğümüzde Mubayaa Komisyonunca yapılacaktır.

1 — Isteklilerin usulü dairesinde 264 lira 83 kuruş muvakkat teminat vermeleri.

2 — Bu işe aid şartname, Istanbul Müftülüğünde görülecektir.

3 — Teklif mektublarının 2490 sayılı arttırma, eksiltme ve ihale kanununun tarifleri dairesinde ihale saatinden bir saat evveline kadar Müftülüğümüzdeki Komisyona teslim edilmesi lüzumu ilân olunur. (11188)

BU AKŞAM

Caddebostan AYTEN Gazinosunda

Münir Nureddin

ve arkadaşları gecesi

Yarın PERŞEMBE akşamı: GALA GECESİ

Senevî 30,000 ton maden kömürü tahliyesi

İ. E. T. T. İşletmelerinden:

1 — Takriben 30,000 ton 0/10 maden kömürünün bir sene müddetle Yedikule ve Kadıköyünden tahliyesi işi 28 ağustos 945 salı günü saat 11 de açık eksiltme usulile ihale edilecektir.

2 — Muvakkat teminat maktuan 900 liradır.

Şartnameler Metro han levazımında parasız olarak dağıtılmaktadır.

3 — Asgarî 10,000 liralık bu nevi tahliye işini matlûb şekilde yapmış olduğuna dair resmî bir vesika ibrazı mecburidir. (10975)

SAYIN DİŞ TABİBLERİNE

Kauçuk ve diş tevziatından faydalanmayı arzu eden Diş Tabiblerinden işlerin pek fazla ve mütekâsif bir halde bulunmasına binaen biraz sabırlı olmalarını rica eder ve ergeç arzularının yerine getirileceğini saygılarımla arzederim.

Diş Deposu: MEHMED İBRAHİM BERKMEN

Sümerbank İplik ve Dokuma Fabrikaları

Müessesesi Bakırköy Bez Fabrikası Müdürlüğünden:

1 — Ereğli fabrikamıza aid tahminen 25 ton kadar pamuk deşesi açık arttırma suretile satılacaktır.

2 — Açık arttırma 24/8/945 cuma günü saat 14 te yapılacaktır.

3 — Şartname fabrika Ticaret Şefliğinden alınabilir.

4 — Fabrika ihaleyi yapıp yapmamakta serbesttir. (11048)

ACELE SATILIK EMLÂK

1 — Sarıyerde yalı, Zekeriya köyü çiftliği, Uskumrü köyünde bir tarla, çarşı içinde bir dükkânın tamamı.

2 — Sarıyer hamamı, hamam karşısında 91 No. dükkân, şekerci İskenderin dükkânı, büyük liman dalyanının bir kısım hisseleri, Sarıyer Noteri Bay Cemale ve Sarayarkası 29 No.lı yalıda ev sahibine müracaat.

SATILIK MANGAL KÖMÜRÜ

Devlet Orman İşletmesi Finike Müdürlüğünden:

Bölgesi	Deposu	Cinsi	Miktarı kental	Beher Kent. Muh. Bed. Lira K.	% 75 İhale teminatı Lira K.	günü ve saati
Kumluca	Adrasan	Mangal kömürü	690	10 00	517 50	4/9/945

1 — Yukarıda miktarı yazılı mangal kömürü açık arttırma ile satışa arzedilmiştir.

Arttırma 4/9/945 salı günü saat 14 te Finike Devlet Orman İşletmesi Müdürlüğü binasında teşekkül edecek Komisyon huzurunda yapılacaktır.

2 — Kömürlerin bulunduğu depo deniz kenarı olmasından kolaylıkla motör veya herhangi bir deniz nakliyesine yüklenebilir.

3 — Bu satışa aid şartname ve çap listesi Ankarada Orman Genel Müdürlüğünde, Antalya, Alanya, Kaş, Fethiye, İstanbul, Turgudlu İşletme Müdürlüklerinde ve Kumluca, Elmalı Bölge Şefliklerile İşletmemiz Merkezinde görülebilir.

4 — Taliblerin yevmi mezkûrda teminatlarile birlikte Komisyona müracaatleri ilân olunur. (11167)

İnşaat Yaptırılacak

Malatya Bez ve İplik Fabrikaları TAŞ. Umum Müdürlüğünden:

1 — Şirketimizin Adanada Çırçır Fabrikasında yaptıracağı teknisyen ve usta evlerile kanalizasyon ve yol inşaatı kapalı zarf usulü ve vahid fiat esası üzerine eksiltmeye konmuştur.

2 — İhale 12/9/945 tarihine raslıyan çarşamba günü saat 16 da Ankarada Atatürk Bulvarında 177 No.da Şirket Umum Müdürlüğünde teşekkül edecek komisyonda yapılacaktır.

3 — Bu işin tahmin edilen keşif bedeli 275.000 (iki yüz yetmiş beş bin) liradır.

4 — Muvakkat teminat miktarı 14750 T. L. dır.

5 — Eksiltme evrakı Ankarada Atatürk caddesinde 177 No. Şirket Umum Müdürlüğünde, Adana ve Malatyada Malatya Mensucat Fabrikası Müdürlüklerinde, İstanbulda Galata Şarab eski Şarabiskelesi sokağı Müradiye han 16 numarada Şirket Satınalma Bürosundan 30 lira mukabilinde alınabilir.

6 — İsteklilerin en geç eksiltme saatinden bir saat evvel teklif mektublarını yukarıda adresi yazılı Şirket Umum Müdürlüğünde Muamelât Şefliğine teslim etmiş olmaları lâzımdır.

7 — Postada vaki gecikmeler kabul olunmaz.

8 — Şirket ihaleyi yapıp yapmamakta tamamen serbesttir.

PARLAK VE YUMUŞAK saçlar...

Saçların dökülmesine kepeklenmesine ve kaşıntılara karşı

GRAFİKA

Petrol Nizam

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Refik Saydam Merkez Hıfzıssıhha Müessesesinden:

Müessese ihtiyacı için 20 aded serum beygiri kapalı zarf usulile satın alınacaktır. Muhammen bedel 16000, ilk teminat 1200 liradır.

Ihalesi 4/9/945 salı günü saat 11 de müessesede toplanacak satınalma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin kanunî teklif mektublarını belli günde saat ona kadar komisyona vermiş olmalıdırlar. Şartnamesini görmek istiyenler her gün müesseseye müracaat edebilirler. (10924)

BAYANLAR ve BAYLAR

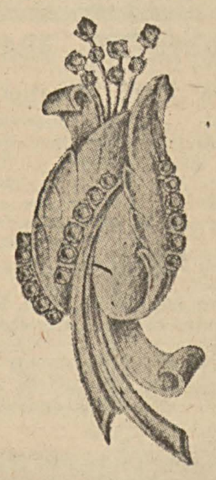

İçin en makbul ve hoşa gidecek hediye: SİNGER Mağazalarından alacağınız bir şövalye yüzüğü, bir çiçek plâkası veya kol saatidir.

Müessesemizde daima KADIN saatleri, en yeni model kıymetli taşlarla süslü Çiçek ve Plâklar ve yeni «ŞÖVALYE» yüzüklerinin zengin çeşidlerini bulundurduğumuzu bildirmekle şeref duyarız.

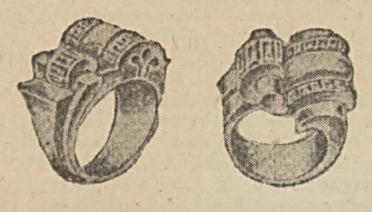

Her nevi mücevherat siparişleri kabul olunur.

SİNGER Saat Mağazaları

ADRES: İstanbul, Eminönü caddesi No. 8.

TÜCCAR ve TİCARET MEKTEBLERİNE

Profesör Kömürcan'ın Kambiyo (50), Muhasebeler (175 ve 250), Ticaret Aritmetikleri (100 ve 100), İktısad (125), Ticarî Malûmat (150), Zihnî Hesab (20) ve Çapraz (25) eserlerini mutlaka alınız. İNKILÂP KİTABEVİNDE satılır.

FİKRİ T. KARDEŞ

OTOMOBİL ve MAKİNİST OKULU

(Bomonti, tramvay durağı karşısı, Şişli)

Sonbahar devresi 3 eylûl 945 te açılacaktır. Üç ay içinde hem okul diplomasını ve hem İstanbul şoför ehliyetini alarak büyük kârlar ve fırsatlar bağışlayan sulh dverine siz de kıymetli bir makinist şoför olarak atılabilirsiniz. Ücret 102,5 liradır. Kayıdlara başlandı. Yerlerinizi şimdiden alınız. Fazla bilgi için program isteyiniz. Yalnız direksiyon talimi alacaklar her zaman kabul olunur. Telefon: 80259

Kırklareli Daimî Komisyonundan:

Kırklareli merkezinde on dersaneli ilkokul binasının ikmali inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

2 — Keşif bedeli 35.000 lira 02 kuruştur.

3 — Ihale 31/8/945 cuma günü saat on altıda Il Daimî Komisyon Odasında yapılacaktır.

4 — Ilk teminat 2626 liradır.

5 — Ihaleye iştirak edeceklerin ihale gününden en az üç gün evvel il makamına müracaatle ehliyet vesikasile Ticaret Odasına kayıdlı olduklarına dair diğer belgeleri hamil bulunmaları mecburidir.

6 — 2490 sayılı kanunuu tarifatı dahilinde hazırlıyacakları teklif mektublarını ihale günü saat 15 e kadar Il Daimî Komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde verilmiş bulunacaklardır.

Postada vukubulacak gecikmeler nazarı itibara alınmıyacaktır. 10824)

Açık Arttırma İle Satış

Bebek, Kayalarda, Yılanlıyalıda seyahat dolayısile 26/8/945 PAZAR günü yapılacaktır.

İstanbul Yapı Enstitüsü Satınalma Komisyonundan:

Cinsi	Miktarı		Muhammen fiatı Lira K.	Muhammen tutarı Lira K.	İlk teminat Lira K.	Şekli	Eksiltme saati
Muhtelif yaş sebze	20	kalem	— —	3815 00	286 13	Açık	15
Ekmek	33000	aded	30 —	9900 —	742 50	Kapalı	15,30

Cins, miktarı, muhammen fiatı ve muhammen tutarlarile eksiltme şekli ve ilk teminatları yukarıda yazılı okulumuzun 1945 malî yılı sonuna kadar ihtiyacı olan yaş sebze ve ekmek ikinci defa olarak eksiltmeye konmuştur.

Eksiltme 23 ağustos 1945 perşembe günü yukarıda yazılı saatlerde Cağaloğlunda Yüksek Mektebler Muhasebeciliğinde toplanacak olan komisyonda yapılacaktır.

Taliblerin belli gün ve saatte 2490 sayılı kanunun emrettiği vesaikle komisyona müracaatleri lâzımdır. Kapalı zarfla eksiltmeye konan ekmek zarfı eksiltme saatinden bir saat evvel Komisyona teslim edilecektir. Şartnameler adı geçen muhasebecilikte her gün görülebilir. (11152)

Askerî Fabrikalar Genel Direktörlüğü Ticaret Şubesi Müdürlüğünden:

1 — 3000 kilo Mangan dioksid
300 » Çinko Klörür
5 » Kalsiyum Klörür
3. » Sarı civa oksidi satın alınacaktır.

2 — İhalesi 28 ağustos 945 salı günü saat 15 te Ticaret Şubesinde yapılacaktır.

3 — Şartname parasız olarak her gün Ticaret şubesinden alınabilir.

4 — İsteklilerin belli gün ve saatte % 7,5 teminatlarile birlikte Ticaret Şubesine gelmeleri. (11177)

Çapamarka

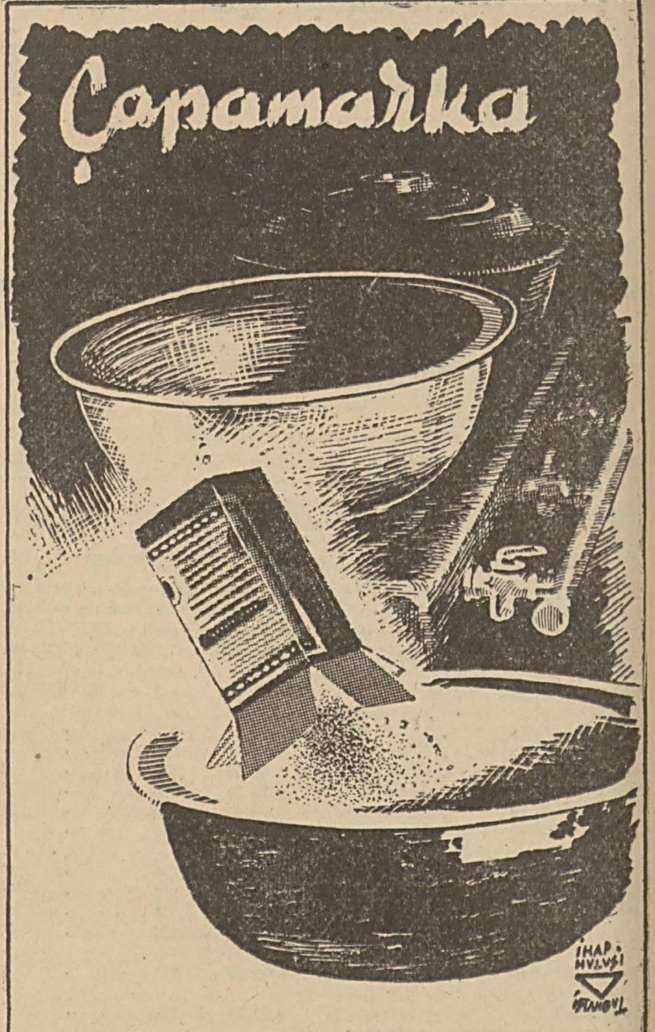

ÇAPAMARKA hububat unları ve baharları, mutfaklarımızın ve sofralarımızın rengârenk gülleridir.

Yüksek Mimar veya Mühendis Alınacak

Tarım Bakanlığından:

Veteriner Işleri Umum Müdürlüğü inşaat bürosu proje işlerinde çalıştırılmak üzere 3656 sayılı kanunun 19 uncu maddesi şumulü dahilinde bulunan 350 lira ücretli bir fennî tesisatçılığa tecrübeli bir yüksek mimar veya mühendis alınacaktır.

Memurin kanununun 4 üncü maddesindeki evsafı haiz ve askerlikle ilişiği olmıyanlar tercih olunur. Isteklilerin diploma, iyi hal kâğıdı ve bulunduğu hizmetlere aid bonservis ve diğer lüzumlu evraklarile birlikte Veteriner Işleri Umum Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (10855)

BURSA PAZARI

HASAN HÜSNÜ MAHDUMU
NAZMİ SİPAHİOĞLU

Sultanhamam caddesi 4. Tel: 20625

Yatı mekteblerine gidecek çocuklarınızın yatak, yorgan, battaniye, çarşaf, havlu, pike örtüsü, çamaşır ve bilûmum tuhafiye eşyasını ehven fiatlarla mağazamızda bulabilirsiniz.

ÇELTİK SATILACAK

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünden:

Adımıza iş gören T. C. Ziraat Bankası Maraş Şubesi ambarlarında mevcud altmış üç ton çeltik, iki tondan az ve elli tondan çok olmamak üzere parseller halinde açık arttırmaya çıkarılmıştır. Satışın 29 ağustos 1945 çarşamba günü saat 10 da T. C. Ziraat Bankası Maraş Şubesi binasındaki komisyon tarafından yapılacağı, isteklilerin beher ton için elli lira muvakkat teminat akçelerini açık arttırma günü ve saatine kadar bankaya yatırmış bulunmaları duyurulur. (11174)

Vize Panayırı

Vize Belediyesinden:

Her sene olduğu gibi bu sene de Yeşil Vizede 24 ağustosta açılacak ve 3 gün devam edecek olan Hayvan ve Emtia Panayırına vatandaşların teşrifleri rica ve geleceklerin her hususiaki istirahatleri temin edilmiş olduğu ilân olunur. (10524)

Deniz Hastanesi Baştabibliğinden:

Hastanemiz ebeliği münhaldir. Bu vazifeye kabul edilecekler ayrıca aylık yardım ile tayın bedelinden de istifade edeceklerdir.

İsteklilerin 3 eylûl 945 tarihine kadar Kasımpaşada bulunan hastanemize müracaat etmeleri ve o gün yapılacak sınavda lüzumlu belgelerile bulunmaları ilân olunur. (11064)

Devlet Orman İşletmesi Vize Müdürlüğünden:

22/8/945 günü açık arttırması ilân edilen 9555 kental meşe odununun satışı durdurulmuştur. Keyfiyet ilân olunur. (11226)

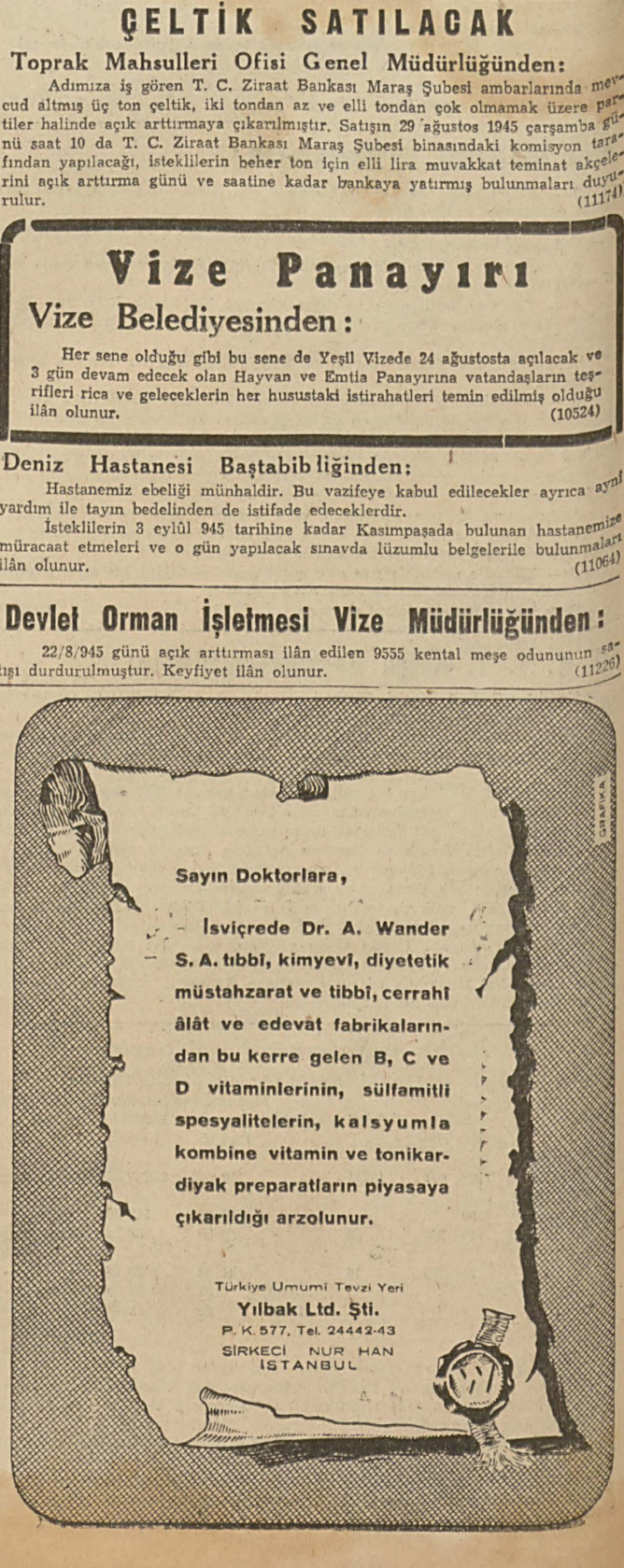

Sayın Doktorlara,

İsviçrede Dr. A. Wander S. A. tıbbî, kimyevî, diyetetik müstahzarat ve tıbbî, cerrahî âlât ve edevât fabrikalarından bu kerre gelen B, C ve D vitaminlerinin, sülfamitli spesyalitelerin, kalsyumla kombine vitamin ve tonikardiyak preparatların piyasaya çıkarıldığı arzolunur.

Türkiye Umumî Tevzi Yeri
Yılbak Ltd. Şti.
P. K. 577, Tel. 24442-43
SİRKECİ NUR HAN
İSTANBUL